

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA

PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI
DAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI
NEGERI PERLIS
TAHUN 2008

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA TAHUN 2008 NEGERI PERLIS

JABATAN AUDIT NEGARA
MALAYSIA

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA

**PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI
DAN PENGURUSAN KEWANGAN
JABATAN/AGENSI NEGERI PERLIS
TAHUN 2008**

**JABATAN AUDIT NEGARA
MALAYSIA**

KANDUNGAN

KANDUNGAN

PERKARA	MUKA SURAT
KATA PENDAHULUAN	vii
INTI SARI LAPORAN	xiii
BAHAGIAN I - PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PERLIS BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2008	
Pendahuluan	3
Objektif Dan Kaedah Pengauditan	4
Pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2008	4
BAHAGIAN II - ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI	
Analisis Kewangan	7
Kedudukan Kewangan Kerajaan Negeri	7
Wang Tunai	8
Pelaburan	10
Akaun Hasil Disatukan	11
Akaun Pinjaman Disatukan	15
Akaun Amanah Disatukan	16
Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai	21
Penyata Akaun Memorandum	22
Rumusan Dan Syor Audit	26
BAHAGIAN III - RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI	
Pencapaian Pelaksanaan Projek Pembangunan Rancangan Malaysia Kesembilan	29
Rumusan	31
BAHAGIAN IV - PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI	
Pelaksanaan Indeks Akauntabiliti (AI)	35
Objektif Pengauditan	36
Skop Dan Kaedah Pengauditan	36
Jenis Kawalan	37
Tahap Pencapaian Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri	46
Rumusan Dan Syor Audit	48

PERKARA**MUKA SURAT****BAHAGIAN V - PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN
PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN
AGENSI NEGERI**

Pendahuluan	53
Pengauditan Penyata Kewangan	53
Kedudukan Penyerahan Penyata Kewangan	53
Persijilan Penyata Kewangan	54
Pembentangan Penyata Kewangan	55
Prestasi Kewangan	56
Rumusan Dan Syor Audit	58

**BAHAGIAN VI - PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA
DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA
WANG AWAM NEGERI**

Pembentangan Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan	61
Mesyuarat Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri	61

PENUTUP	65
----------------	----

LAMPIRAN

I	Sijil Ketua Audit Negara	69
II	Lembaran Imbangan	70
III	Penyata Akaun Memorandum	71
IV	Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai	72
V	Penyata Akaun Hasil Disatukan	73
VI	Nota Kepada Akaun Awam	74

KATA PENDAHULUAN

KATA PENDAHULUAN

1. Perkara 106 dan 107 Perlembagaan Persekutuan dan Akta Audit 1957 menghendaki Ketua Audit Negara mengaudit Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan mengemukakan Laporan mengenainya kepada Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dan Duli Yang Maha Mulia Raja Perlis. Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong akan menitahkan supaya Laporan itu dibentangkan di Parlimen manakala Duli Yang Maha Mulia Raja Perlis menitahkan untuk dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Perlis. Bagi memenuhi tanggungjawab ini, Jabatan Audit Negara telah menjalankan dua kaedah pengauditan seperti berikut:

1.1 Pengauditan Penyata Kewangan - Pengauditan ini bertujuan untuk memberi pendapat sama ada Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berkenaan menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan mengenainya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. Selain menentukan gambaran kedudukan benar dan saksama terhadap kedudukan penyata kewangan Kerajaan Negeri, Jabatan Audit Negara telah menilai secara objektif terhadap prestasi penyata kewangan Kerajaan Negeri sama ada pada kedudukan sangat baik, baik, memuaskan atau tidak memuaskan.

1.2 Pelaksanaan Sistem Penarafan Berdasarkan Indeks Akauntabiliti Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi - Mulai tahun 2007, Jabatan Audit Negara telah memperkenalkan Indeks Akauntabiliti bertujuan untuk membuat penilaian secara objektif terhadap pengauditan pengurusan kewangan. Jabatan memperkenalkan Indeks Akauntabiliti (AI) untuk menanda aras prestasi pengurusan kewangan jabatan secara objektif dan telus bagi mengukur dan menambah baik ke arah pengurusan kewangan yang cemerlang. AI diberi berdasarkan kepada tahap pematuhan terhadap peraturan-peraturan kewangan berhubung dengan kawalan-kawalan pengurusan, terimaan, perbelanjaan, kumpulan wang amanah/akaun amanah/deposit dan aset. Dengan pelaksanaan AI ini boleh membantu mewujudkan budaya kerja berasaskan amalan terbaik. Selain itu, budaya **“membetulkan yang biasa dan membiasakan yang betul”** bukan sahaja dapat mempertingkatkan kecemerlangan pengurusan kewangan jabatan malah aspek integriti, keutuhan dan akauntabiliti yang ditekankan oleh Kerajaan akan dapat dicapai.

2. Laporan saya mengenai Penyata Kewangan Tahun 2008 disediakan hasil daripada pengauditan yang dijalankan di beberapa Jabatan/Agensi Negeri sepanjang tahun 2008. Bagi tujuan pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2008, pengauditan terhadap sistem perakaunan dan dokumen yang berkaitan dengan pembayaran dan terimaan telah dijalankan di Pejabat Perbendaharaan Negeri. Pengauditan tersebut melibatkan pemeriksaan terhadap 3,128 baucar bayaran bernilai RM166.97 juta, 134 penyata pemungut bernilai RM206.31 juta dan 29 baucar jurnal bernilai RM10.79 juta. Pada masa yang sama pengurusan kewangan telah dijalankan di 9 Jabatan/Agensi Negeri.

3. Laporan ini disediakan enam Bahagian seperti berikut:

- BAHAGIAN I** - Pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2008
- BAHAGIAN II** - Analisis Kewangan Kerajaan Negeri
- BAHAGIAN III** - Rancangan Pembangunan Kerajaan Negeri
- BAHAGIAN IV** - Pencapaian Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri
- BAHAGIAN V** - Penyerahan, Pengesahan, Pembentangan Penyata Kewangan Dan Prestasi Kewangan Agensi Negeri
- BAHAGIAN VI** - Pembentangan Laporan Ketua Audit Negara Dan Mesyuarat Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri

4. Di samping memenuhi kehendak perundangan, saya berharap laporan ini dapat dijadikan sebagai salah satu asas untuk memperbaiki segala kelemahan dan meningkatkan lagi tahap pengurusan wang awam. Ini penting untuk menjamin setiap Ringgit Malaysia yang dipungut dan dibelanjakan akan dapat menyumbang kepada pembangunan dan kesejahteraan hidup rakyat.

5. Pada pendapat saya, pencapaian kewangan Kerajaan Negeri dan tahap pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri Perlis boleh ditingkatkan sekiranya semua pihak yang terlibat mempunyai 5 perkara yang diringkaskan sebagai **SIKAP** iaitu:

- a) **SUPERVISION** – Penyeliaan yang rapi diberi kepada kerja yang diserahkan kepada bawahan. Ketua Jabatan perlu memastikan garis panduan yang jelas dan terperinci disediakan sebagai rujukan oleh penjawat awam untuk menjalankan tugas mereka. Penjawat awam pula perlu melaporkan kemajuan kerja mereka secara berkala.
- b) **INTEREST** – Setiap penjawat awam perlu melaksanakan tugas mereka dengan penuh minat, dedikasi dan tidak ada sikap sambil lewa.
- c) **KNOWLEDGE** – Setiap penjawat awam mempunyai pengetahuan yang cukup dalam bidang tugas masing-masing. Bagi tujuan ini, program latihan yang berterusan perlu dilaksanakan.
- d) **ATTITUDE** – Setiap penjawat awam melaksanakan tugas masing-masing dengan penuh tanggungjawab, jujur dan amanah.
- e) **PROCEDURE** – Prosedur kerja yang lengkap dan jelas diwujudkan serta dipatuhi.

6. Saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada semua pegawai Jabatan/Agensi Negeri Perlis yang telah memberikan kerjasama kepada pegawai saya sepanjang pengauditan dijalankan. Saya juga ingin melahirkan penghargaan dan terima kasih kepada pegawai saya yang telah berusaha gigih serta memberikan sepenuh komitmen untuk menyiapkan Laporan ini.

(TAN SRI DATO' SETIA HAJI AMBRIN BIN BUANG)

Ketua Audit Negara

Malaysia.

**Putrajaya
16 Julai 2009**

INTI SARI LAPORAN

INTI SARI LAPORAN

BAHAGIAN I - PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PERLIS BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2008

1. Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis bagi tahun berakhir 31 Disember 2008 telah dapat disahkan kerana dokumen sokongan adalah mencukupi untuk mengesahkan semua butiran dalam Lembaran Imbangan dan Penyata Akaun Memorandum. Pada keseluruhannya, Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis tersebut telah menunjukkan gambaran yang benar dan saksama terhadap kedudukan kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2008.

BAHAGIAN II - ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

2. Analisis Audit mendapati kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Perlis adalah kurang memuaskan. Kecairan tunai Kerajaan Negeri menunjukkan wang tunai dan pelaburan Kerajaan Negeri adalah rendah untuk menampung tanggungan semasa. Pada tahun 2008, Kerajaan Negeri telah mencairkan simpanan tetap sejumlah RM21 juta untuk menampung perbelanjaan mengurus termasuk perbelanjaan di bawah Akaun Kena Bayar yang meningkat sebanyak RM19.50 juta atau 19.5% berbanding dengan tahun 2007. Pada tahun 2004, Kerajaan Negeri telah memperolehi lebihan dalam Akaun Hasil Disatukan sejumlah RM14 juta dan lebihan ini telah menjadi defisit dalam Akaun dengan sejumlah RM12.68 juta pada tahun 2008. Selain itu, tunggakan bayaran balik hutang awam meningkat daripada RM30.33 juta pada tahun 2004 menjadi RM80.99 juta pada tahun 2008. Bagaimanapun, jumlah kutipan hasil pada tahun 2008 telah mencatatkan peningkatan berjumlah RM9.93 juta atau 14.7% dan tunggakan hasil juga mengalami penurunan sejumlah RM0.30 juta atau 1.1%. Kerajaan Negeri hendaklah berusaha mengutip tunggakan hasil yang berjumlah RM26.37 juta dan tunggakan bayaran balik pinjaman daripada Agensi Negeri berjumlah RM20.29 juta pada tahun 2008. Selain itu, Kerajaan Negeri juga perlu meneruskan amalan perbelanjaan berhemat tanpa menjejaskan mutu perkhidmatan dan sumbangan kepada rakyat.

BAHAGIAN III - RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

3. Sebanyak 252 projek telah diluluskan di bawah RMKe-9 untuk dilaksanakan oleh enam Jabatan. Pada keseluruhannya, sebanyak 113 projek atau 44.8% daripada 252 projek yang diluluskan di bawah RMKe-9 telah siap dilaksanakan, manakala 75 projek dalam pelaksanaan dan 64 projek masih belum mula. Sejumlah RM136.75 juta atau 82.8% daripada RM165.10 juta yang diperuntukkan untuk tahun 2008 telah dibelanjakan oleh enam jabatan berkenaan.

BAHAGIAN IV - PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI

4. Pada tahun 2008, Pengauditan Pengurusan Kewangan berdasarkan Indeks Akauntabiliti telah dilaksanakan di sembilan Jabatan/Agensi Negeri. Pada keseluruhannya, pengurusan kewangan di lima Jabatan/Agensi adalah pada tahap baik manakala empat Jabatan/Agensi Negeri lain pada tahap memuaskan. Pencapaian ini adalah bertambah baik jika dibandingkan pada tahun 2007 di mana hanya satu Jabatan mencapai tahap baik. Kelemahan yang dibangkitkan adalah berhubung dengan Kawalan Pengurusan, Pengurusan Akaun Amanah, Pengurusan Aset serta Inventori dan Stor.

BAHAGIAN V - PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI

5. Pada tahun 2008, penyerahan Penyata Kewangan Agensi Kerajaan Negeri Perlis adalah baik. Sehingga Jun 2009, semua Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan telah memberikan komitmen yang baik dengan mengemukakan Penyata Kewangan Tahun 2007 kepada Jabatan Audit Negara untuk tujuan pengauditan. Sepanjang tempoh tersebut, 12 Penyata Kewangan Agensi Negeri telah dikeluarkan Sijil Ketua Audit Negara melibatkan 6 Sijil Tanpa Teguran dan 6 Sijil Berteguran. Sehingga Jun 2009, sebanyak 9 Penyata Kewangan yang tertunggak bagi 4 Agensi Kerajaan Negeri telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Bagi tempoh tersebut juga, 4 Penyata Kewangan tahun 2007 bagi 2 Kumpulan Wang dan 2 Agensi Kerajaan Negeri telah turut dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Perlis.

BAHAGIAN VI - PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

6. Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan Akaun Agensi Kerajaan Negeri bagi tahun 2007 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri pada 11 November 2008. Pada tahun 2008, Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri Perlis tidak mengadakan mesyuarat kerana terdapat pertukaran ahli jawatankuasa mesyuarat. Pelantikan ahli jawatankuasa yang baru telah dibuat pada bulan Julai 2008. Selaras dengan peranan jawatankuasa untuk menegakkan Akauntabiliti Awam, jawatankuasa hendaklah lebih kerap bermesyuarat membincangkan Laporan Ketua Audit Negara yang terkini, mengkaji kes lama yang belum selesai dan memastikan syor-syor Jawatankuasa diambil tindakan oleh Jabatan/Agensi Kerajaan Negeri.

**BAHAGIAN I
PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI PERLIS
BAGI TAHUN BERAKHIR
31 DISEMBER 2008**

BAHAGIAN I
PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PERLIS
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2008

1. PENDAHULUAN

1.1 Seksyen 16(1) Akta Acara Kewangan, 1957 menghendaki Pihak Berkuasa Kewangan Negeri menyediakan Penyata Kewangan secepat mungkin selepas penutupan akaun bagi tahun berkenaan. Penyata tersebut hendaklah dikemukakan kepada Ketua Audit Negara dalam tempoh 7 bulan selepas berakhirnya tahun kewangan berkenaan untuk diaudit seperti diperuntukkan di bawah Seksyen 9 Akta Audit, 1957.

1.2 Selaras dengan peruntukan undang-undang tersebut, Pegawai Kewangan Negeri telah mengemukakan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis bagi tahun berakhir 31 Disember 2008 kepada Jabatan Audit Negara pada **26 Mac 2009**. Penyerahan Penyata pada tahun ini adalah lebih awal berbanding tahun 2007. Penyata tersebut melaporkan semua urus niaga kewangan asas tunai bagi tahun 2008 berkaitan dengan sumber dan penggunaan wang awam. Penyata tersebut mengandungi Lembaran Imbangan, Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Akaun Awam.

1.3 Lembaran Imbangan menunjukkan jumlah wang tunai dan pelaburan yang dipegang bagi ketiga-tiga Akaun Kumpulan Wang Disatukan iaitu Akaun Hasil Disatukan, Akaun Amanah Disatukan dan Akaun Pinjaman Disatukan. Selaras dengan asas perakaunan tunai ubahsuai yang diguna pakai oleh Kerajaan Negeri, hanya pelaburan yang dipegang bagi maksud amanah tertentu dilaporkan dalam Lembaran Imbangan. Manakala pelaburan lain dilaporkan dalam Penyata Akaun Memorandum.

1.4 Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai menunjukkan penerimaan dan bayaran bagi tahun 2008. Terimaan adalah terdiri daripada hasil, pinjaman, terimaan modal dan terimaan lain seperti amanah dan deposit. Pembayaran pula adalah untuk membiayai perbelanjaan mengurus, pembangunan, modal dan bayaran balik pinjaman.

1.5 Penyata Akaun Memorandum adalah akaun yang menunjukkan kedudukan aset dan tanggungan Kerajaan Negeri. Aset Kerajaan Negeri merangkumi Pinjaman Boleh Dituntut, Pelaburan dan Wang Deposit Berkanun serta Tunggakan Hasil. Manakala tanggungan Kerajaan Negeri pula terdiri daripada Hutang Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan.

2. OBJEKTIF DAN KAEDAH PENGAUDITAN

2.1 Pengauditan terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2008 adalah untuk memberi pendapat sama ada penyata itu menggambarkan kedudukan kewangan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan yang berkaitan telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

2.2 Pengauditan terhadap sistem perakaunan dan dokumen dijalankan secara berterusan sepanjang tahun 2008. Teguran Audit mengenainya telah dibangkitkan dengan pihak Perbendaharaan Negeri dan Jabatan-Jabatan Negeri melalui surat pemerhatian Audit sebaik sahaja pengauditan selesai dijalankan.

3. PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PERLIS BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2008

3.1 Pengauditan Penyata Kewangan telah dilaksanakan mengikut Akta Audit 1957 dan berpandukan piawaian pengauditan yang diluluskan. Akta dan piawaian tersebut menghendaki pengauditan dirancang dan dilaksanakan bagi mendapat kepastian yang munasabah sama ada Penyata Kewangan adalah bebas daripada kesilapan dan ketinggalan yang ketara. Pengauditan itu termasuk memeriksa rekod secara semak uji, menyemak bukti yang menyokong angka dan memastikan penzahiran yang mencukupi dalam penyampaian Penyata Kewangan. Persembahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis bagi tahun 2008 adalah selaras dengan Piawaian Perakaunan Kerajaan. **Pada pendapat Audit, Penyata Kewangan Kerajaan Negeri pada keseluruhannya menunjukkan gambaran yang benar dan saksama tentang kedudukan kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2008 dan rekod perakaunannya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.** Sijil Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri yang disertakan bersama dengan Lembaran Imbangan, Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Akaun Awam adalah seperti di **Lampiran I** hingga **Lampiran VI**.

BAHAGIAN II ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

BAHAGIAN II

ANALISIS PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

4. ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

Jabatan Audit Negara di samping mengesahkan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis Tahun 2008, juga membuat analisis terhadap data kewangan bagi menentukan tahap prestasi kewangan Kerajaan Negeri.

Hasil analisis yang telah dijalankan adalah berdasarkan Penyata Wang Tunai, Penyata Pelaburan, Penyata Hasil Disatukan, Penyata Akaun Pinjaman Disatukan, Penyata Akaun Amanah Disatukan, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Akaun Awam.

4.1 KEDUDUKAN KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

4.1.1 Kumpulan Wang Disatukan terdiri daripada 3 akaun iaitu Akaun Hasil Disatukan, Akaun Pinjaman Disatukan dan Akaun Amanah Disatukan. Pada tahun 2008, Kumpulan Wang Disatukan mengalami penurunan berjumlah RM1.17 juta atau 3.2% kepada RM35.52 juta berbanding RM36.69 juta pada tahun 2007. Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan pada tahun 2008 berbanding tahun 2007 adalah seperti di **Jadual 4.1**.

Jadual 4.1
Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan Pada Tahun 2008 Berbanding 2007

Bil.	Butiran	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Akaun Hasil Disatukan	(121.07)	(133.75)	(12.68)	(10.5)
2.	Akaun Pinjaman Disatukan	0.00	7.00	7.00	0.0
3.	Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:	157.76	162.27	4.51	2.9
	<i>i) Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>				
	• Kumpulan Wang Pembangunan	39.77	23.25	(16.52)	(41.5)
	• Kumpulan Wang Amanah Bekalan Air	(31.36)	(37.68)	(6.32)	(20.2)
	• Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan	75.72	87.44	11.72	15.5
	<i>ii) Kumpulan Wang Amanah Awam</i>	42.24	53.48	11.24	26.6
	<i>iii) Akaun Wang Deposit</i>	31.39	35.78	4.39	14.0
	Jumlah	36.69	35.52	(1.17)	(3.2)

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

4.1.2 Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Jadual 4.2**.

Jadual 4.2
Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Bil.	Butiran	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Akaun Hasil Disatukan	(115.52)	(117.91)	(111.69)	(121.07)	(133.75)
2.	Akaun Pinjaman Disatukan	0.00	0.00	0.00	0.00	7.00
3.	Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:	133.40	150.76	157.47	157.76	162.27
	i) <i>Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>					
	• <i>Kumpulan Wang Pembangunan</i>	61.88	54.48	48.33	39.77	23.25
	• <i>Kumpulan Wang Amanah Bekalan Air</i>	(18.37)	(12.24)	(18.20)	(31.36)	(37.68)
	• <i>Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	51.44	59.05	63.15	75.72	87.44
	ii) <i>Kumpulan Wang Amanah Awam</i>	6.83	18.81	34.64	42.24	53.48
	iii) <i>Akaun Wang Deposit</i>	31.62	30.66	29.55	31.39	35.78
	Jumlah	17.88	32.85	45.78	36.69	35.52

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

4.1.3 Analisis Audit mendapati Kumpulan Wang Disatukan Kerajaan Negeri telah mengalami penurunan sejumlah RM1.17 juta atau 3.2% iaitu daripada RM36.69 juta pada tahun 2007 menjadi RM35.52 juta pada tahun 2008. Penurunan ini antara lain disebabkan oleh perbelanjaan mengurus yang meningkat kepada RM90.12 juta atau 17.2% pada tahun 2008 berbanding RM76.89 juta pada tahun 2007. Hasil Kerajaan Negeri pada tahun 2008 berjumlah RM77.44 juta berbanding RM67.51 juta pada tahun 2007, peningkatan sebanyak RM9.93 juta atau 14.7%.

4.1.4 Analisis Nisbah Semasa adalah untuk mengukur kedudukan kecairan tunai Kerajaan Negeri dalam membiayai jumlah tanggungan semasa. Sekiranya nisbah yang dihasilkan melebihi daripada 1, ini menunjukkan tanda yang positif dari segi kedudukan kecairan tunai Kerajaan Negeri. Analisis Nisbah Semasa Kerajaan Negeri Perlis pada tahun 2008 menunjukkan nisbah semasa kurang daripada 1. Ini menunjukkan kecairan tunai Kerajaan Negeri adalah rendah untuk menampung jumlah tanggungan semasa.

4.2 WANG TUNAI

4.2.1 Wang Tunai merupakan sebahagian daripada komponen yang ditunjukkan dalam Lembaran Imbangan sebagai aset Kerajaan Negeri yang dipegang dalam Kumpulan Wang Disatukan. Wang tunai terdiri daripada Wang Tunai Dalam Bank, Wang Tunai Dalam Perjalanan dan Wang Tunai Dalam Tangan. Wang Tunai Dalam Bank terdiri daripada baki wang tunai dalam akaun semasa, manakala Wang Tunai Dalam Perjalanan adalah wang tunai yang diterima dan telah dikeluarkan resit penerimaannya, tetapi belum dimasukkan ke dalam bank pada atau sebelum 31 Disember tahun semasa. Wang Tunai Dalam Tangan pula terdiri daripada Panjar Wang Runcit dan Panjar Wang Runcit Khas yang diberi kepada Pemegang Panjar untuk tujuan perbelanjaan runcit.

4.2.2 Analisis perbandingan kedudukan wang tunai pada tahun 2008 dan tahun 2007 menunjukkan peningkatan sejumlah RM19.83 juta atau 169.6% menjadi RM31.52 juta berbanding RM11.69 juta pada tahun 2007. Analisis perbandingan kedudukan wang tunai pada tahun 2007 dan 2008 adalah seperti di **Jadual 4.3**.

Jadual 4.3
Baki Wang Tunai Pada Tahun 2007 Dan 2008

Bil.	Butiran	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Wang Tunai Dalam Bank	11.15	31.12	19.97	179.1
2.	Wang Tunai Dalam Perjalanan	0.48	0.39	(0.09)	(18.8)
3.	Wang Tunai Dalam Tangan	0.06	0.01	(0.05)	(83.3)
Jumlah		11.69	31.52	19.83	169.6

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

4.2.3 Analisis terhadap baki wang tunai mendapati peningkatan wang tunai berjumlah RM19.83 juta antara lain disebabkan oleh pelaburan dalam simpanan tetap berjumlah RM21 juta yang dicairkan untuk menampung perbelanjaan mengurus yang meningkat daripada RM76.89 juta pada tahun 2007 kepada RM90.12 juta pada tahun 2008.

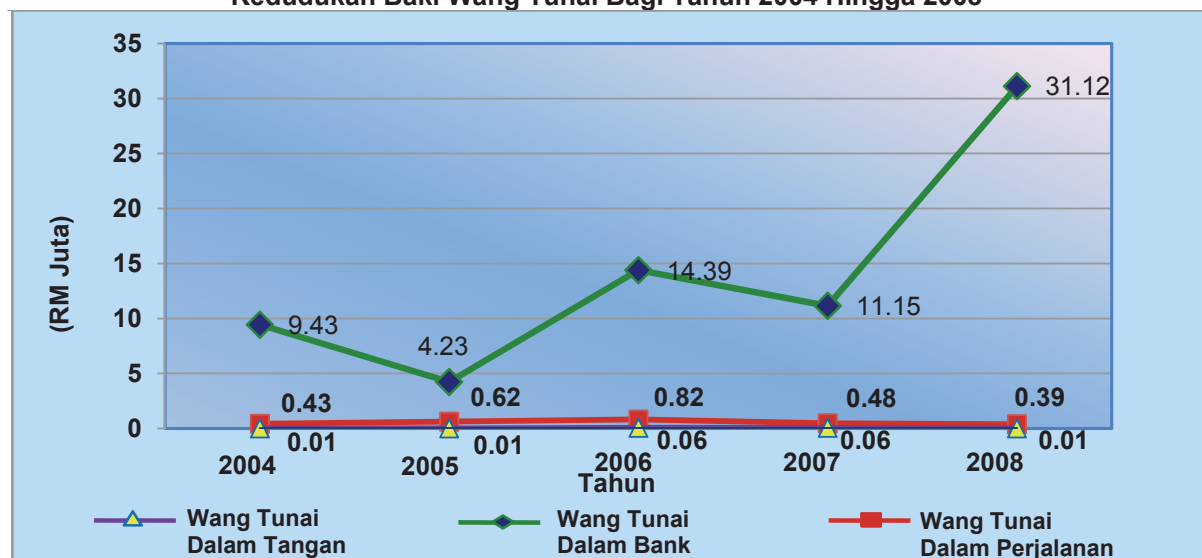
4.2.4 Analisis perbandingan kedudukan wang tunai bagi tahun 2004 hingga 2008 menunjukkan penurunan baki wang tunai pada tahun 2005 dan 2007 berbanding tahun sebelumnya manakala pada tahun 2006 dan 2008 pula menunjukkan peningkatan. Baki wang tunai bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Jadual 4.4** dan di **Carta 4.1**.

Jadual 4.4
Baki Wang Tunai Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Bil.	Butiran	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Wang Tunai Dalam Bank	9.43	4.23	14.39	11.15	31.12
2.	Wang Tunai Dalam Perjalanan	0.43	0.62	0.82	0.48	0.39
3.	Wang Tunai Dalam Tangan	0.01	0.01	0.06	0.06	0.01
Jumlah		9.87	4.86	15.27	11.69	31.52

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

Carta 4.1
Kedudukan Baki Wang Tunai Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

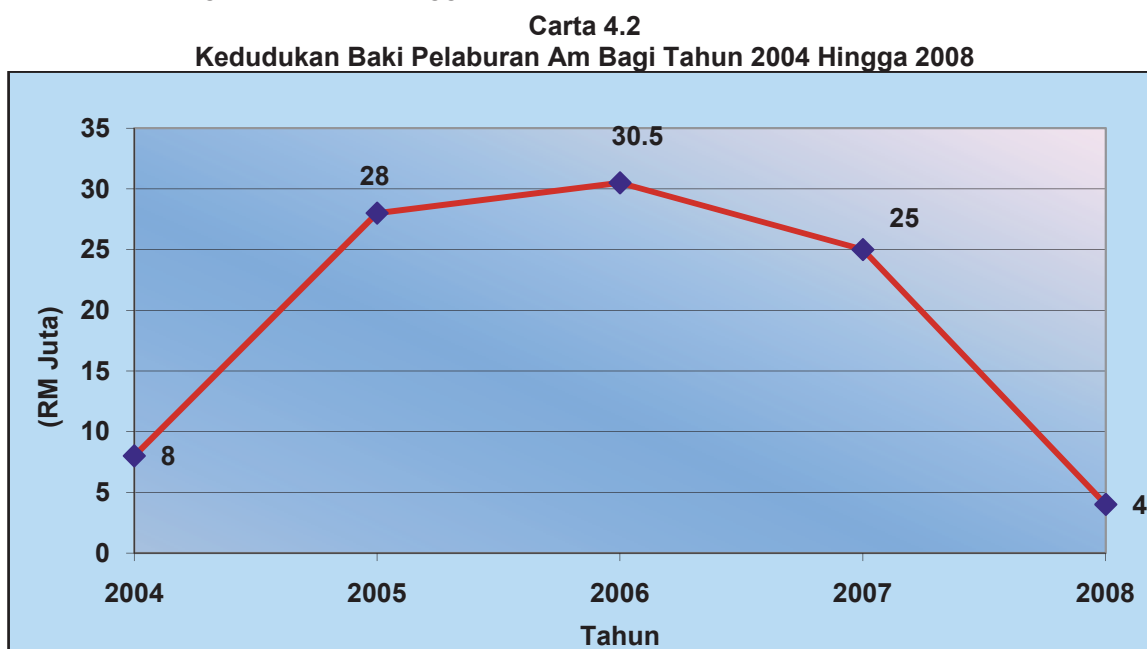
Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

4.3 PELABURAN

4.3.1 Mengikut Seksyen 8(3)(b) Akta Acara Kewangan 1957, Kerajaan Negeri dibenarkan membuat pelaburan dalam deposit di bank dan pelaburan saham sekiranya mempunyai lebihan wang. Pelaburan terdiri daripada Kumpulan Wang Amanah dan Pelaburan Am. Pelaburan Kumpulan Wang Amanah adalah pelaburan yang dibuat daripada Kumpulan Wang Amanah selaras dengan Seksyen 10, Akta Acara Kewangan 1957 dan Arahan Amanah selaras dengan Seksyen 9, Akta Acara Kewangan 1957 dan peraturan yang dikuatkuasakan. Manakala, Pelaburan Am adalah semua pelaburan yang dibuat daripada lebihan Kumpulan Wang Disatukan selain daripada pelaburan Kumpulan Wang Amanah.

4.3.2 Analisis perbandingan kedudukan pelaburan pada tahun 2008 dan 2007 menunjukkan penurunan dalam simpanan tetap berjumlah RM21 juta atau 84% menjadi RM4 juta berbanding RM25 juta pada tahun 2007. Ini disebabkan Kerajaan Negeri mencairkan simpanan tetap bagi menampung perbelanjaan mengurus.

4.3.3 Analisis perbandingan kedudukan pelaburan bagi tahun 2004 hingga 2008 menunjukkan peningkatan pelaburan dalam simpanan tetap pada tahun 2005 dan 2006 berbanding tahun sebelumnya. Bagaimanapun, keadaan berubah pada tahun 2007 dan 2008, menyaksikan penurunan jumlah pelaburan dalam simpanan tetap. Kedudukan baki pelaburan am bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Carta 4.2**.

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

4.3.4 Peningkatan pelaburan pada tahun 2005 dan 2006 adalah berikutan jumlah hasil yang tinggi bagi tahun 2004 hingga 2006 berbanding tahun 2007 dan 2008. Berikutan penurunan jumlah hasil, Kerajaan Negeri telah mencairkan simpanan tetap bagi menampung perbelanjaan mengurus pada tahun 2007 dan 2008 mengakibatkan penurunan dalam pelaburan am.

4.4 AKAUN HASIL DISATUKAN

Akaun Hasil Disatukan mengakaun semua urus niaga penerimaan hasil dan perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri. Akaun ini ditubuhkan mengikut Perkara 97 dan Perkara 98 Perlembagaan Persekutuan dan Seksyen 7(a), Akta Acara Kewangan 1957.

4.4.1 Hasil

Kerajaan Negeri memungut 3 jenis hasil yang terdiri daripada Hasil Cukai, Hasil Bukan Cukai dan Terimaan Bukan Hasil. Pada keseluruhannya, hasil yang dikutip oleh Kerajaan Negeri pada tahun 2008 berjumlah RM77.44 juta iaitu meningkat sejumlah RM9.93 juta atau 14.7% berbanding RM67.51 juta pada tahun 2007 adalah seperti di **Jadual 4.5**.

Jadual 4.5
Kutipan Hasil Kerajaan Negeri Pada Tahun 2008 Berbanding 2007

Bil.	Kategori	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Hasil Cukai	10.52	11.60	1.08	10.3
2.	Hasil Bukan Cukai	31.82	30.76	(1.06)	(3.3)
3.	Terimaan Bukan Hasil	25.17	35.08	9.91	39.4
Jumlah		67.51	77.44	9.93	14.7

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

Manakala analisis perbandingan kutipan hasil bagi tahun 2004 hingga 2008 menunjukkan penurunan kutipan hasil bagi tahun 2006 hingga 2008 berbanding peningkatan hasil pada tahun 2005. Kedudukan kutipan hasil bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Jadual 4.6**.

Jadual 4.6
Kutipan Hasil Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Bil.	Kategori	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Hasil Cukai	10.19	11.32	10.14	10.52	11.60
2.	Hasil Bukan Cukai	32.10	31.68	30.43	31.82	30.76
3.	Terimaan Bukan Hasil	38.97	42.68	38.74	25.17	35.08
Jumlah		81.26	85.68	79.31	67.51	77.44

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

Analisis Audit selanjutnya mendapati perkara berikut:

a) Pada tahun 2008, 5 butiran hasil yang telah mencatat peningkatan yang ketara berbanding pada tahun 2007 adalah seperti di **Jadual 4.7**.

Jadual 4.7
Peningkatan Hasil Yang Ketara Pada Tahun 2008 Berbanding 2007

Bil.	Butiran Hasil	Tahun		Peningkatan		Punca
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Pemberian Pertambahan Hasil Daripada Kerajaan Persekutuan	2.39	3.41	1.02	42.7	Pertambahan hasil Kerajaan Negeri.
2.	Bayaran Perkhidmatan Yang Lain	1.44	1.90	0.46	31.9	Sejumlah RM1.69 juta diterima daripada Kerajaan Persekutuan untuk bayaran cukai tanah.
3.	Cukai Tanah Semasa	7.67	8.73	1.06	13.8	Pertambahan hak milik baru.
4.	Pemberian Kekurangan Akaun Mengurus Negeri	0.00	7.23	7.23	0.00	Akaun Hasil Disatukan Tahun 2007 mengalami defisit.
5.	Jualan Air	13.11	13.80	0.69	5.3	Tindakan mengutip hasil secara berkala dan pertambahan projek perumahan.
Jumlah		24.61	27.84	3.23	13.1	

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

b) Manakala analisis perbandingan penyumbang utama hasil Kerajaan Negeri bagi tahun 2004 hingga 2008 menunjukkan peningkatan berterusan kutipan hasil bagi 3 jenis hasil utama iaitu Jualan Air, Cukai Tanah dan Pemberian Hitung Kepala. Manakala 2 jenis hasil yang menunjukkan penurunan berterusan adalah Pemberian Caj Perkhidmatan Projek Persekutuan dan Permit Tanah Dan Galian. Hasil Pemberian Caj Perkhidmatan Projek Persekutuan mengalami penurunan berterusan daripada RM13.12 juta pada tahun 2004 menjadi RM5.34 juta pada tahun 2008. Kedudukan penyumbang utama hasil Kerajaan Negeri bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Jadual 4.8**.

Jadual 4.8
Penyumbang Utama Hasil Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Bil.	Butiran Hasil	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Jualan Air	14.86	12.72	12.49	13.11	13.80
2.	Cukai Tanah	6.83	8.29	7.49	7.67	8.73
3.	Pemberian Hitung Kepala	8.33	8.35	8.37	8.39	8.41
4.	Pemberian Caj Perkhidmatan Projek Persekutuan	13.12	6.84	6.47	7.87	5.34
5.	Permit Tanah Dan Galian	8.87	7.85	4.81	4.80	4.56
Jumlah		52.01	44.05	39.63	41.84	40.84

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

4.4.2 Perbelanjaan Mengurus

Hasil Kerajaan Negeri merupakan sumber utama yang digunakan bagi tujuan perbelanjaan mengurus dan pembangunan. Perbelanjaan Mengurus terdiri daripada Perbelanjaan Tanggungan dan Perbelanjaan Perbekalan. Bagi Perbelanjaan Tanggungan, perbelanjaan dipertanggungjawabkan terus kepada Kumpulan Wang Disatukan seperti bayaran pencen, ganjaran, pampasan dan perbelanjaan hutang awam. Manakala Perbelanjaan Perbekalan adalah untuk membiayai aktiviti dan pengurusan harian Kerajaan Negeri. Perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri pada keseluruhannya meningkat sejumlah RM13.23 juta atau 17.2% iaitu daripada RM76.89 juta pada tahun 2007 menjadi RM90.12 juta pada tahun 2008 seperti di **Jadual 4.9**.

Jadual 4.9
Perbelanjaan Mengurus Pada Tahun 2007 Dan 2008

Bil.	Maksud Perbelanjaan	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Emolumen	24.36	27.93	3.57	14.7
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	29.27	34.37	5.10	17.4
3.	Aset	1.14	2.08	0.94	82.5
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	21.81	25.41	3.60	16.5
5.	Perbelanjaan Lain	0.31	0.33	0.02	6.5
Jumlah		76.89	90.12	13.23	17.2

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

Peningkatan dan penurunan Perbelanjaan Mengurus yang ketara pada tahun 2008 berbanding tahun 2007 adalah seperti di **Jadual 4.10**.

Jadual 4.10
Peningkatan/Penurunan Perbelanjaan Ketara Pada Tahun 2008 Berbanding 2007

Bil.	Butiran Perbelanjaan	Perbelanjaan (Tahun)		Peningkatan/ (Penurunan)		Punca
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap - Ganjaran	0.08	1.73	1.65	2,062.5	Ganjaran Bagi Bekas AMMK Dan ADUN
2.	Aset- Kenderaan Dan Jentera	0.56	1.18	0.62	110.7	Pembelian Kenderaan
3.	Emolumen - Gaji Dan Imbuhan Kakitangan Awam	18.35	21.78	3.43	18.7	Pelarasan Gaji Dan Imbuhan Tahunan 2008
4.	Perkhidmatan Dan Bekalan - Perhubungan Dan Utiliti	10.04	9.45	(0.59)	(5.9)	Perbelanjaan Berhemat
5.	Emolumen – Elaun Lebih Masa	1.21	0.95	(0.26)	(21.5)	Perbelanjaan Berhemat
Jumlah		30.24	35.09	4.85	16.0	

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

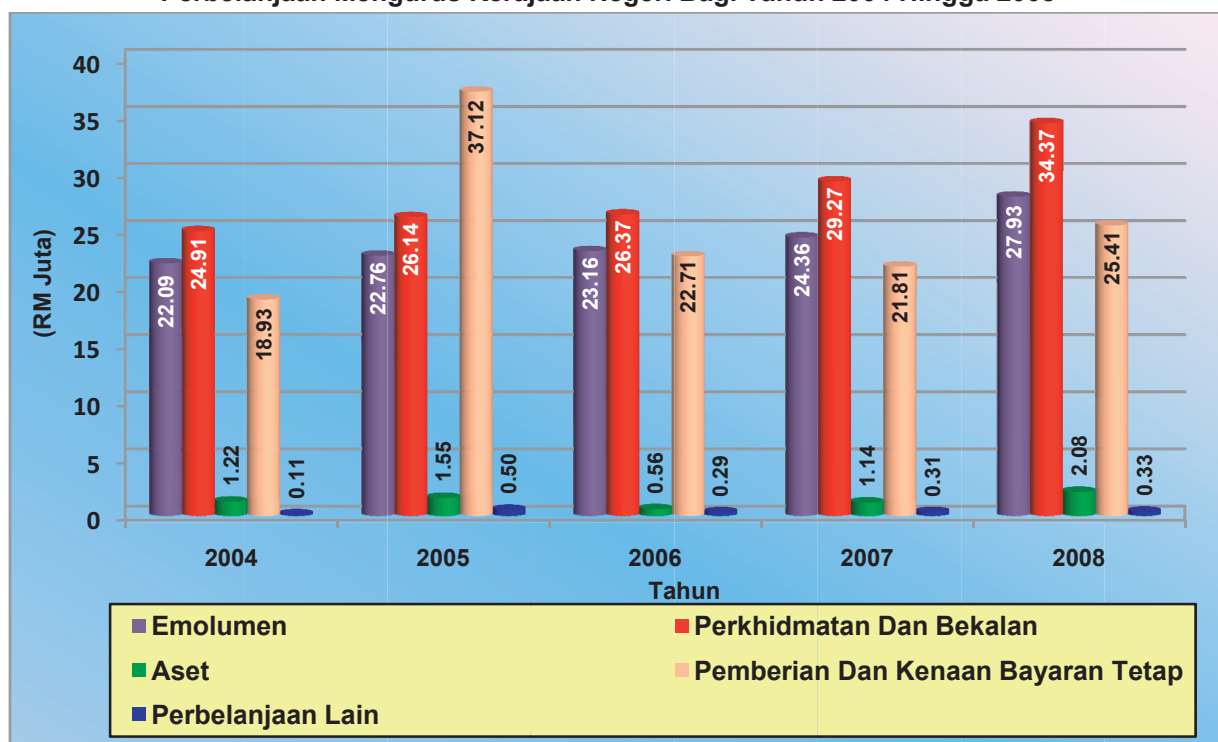
Manakala analisis perbandingan perbelanjaan mengurus bagi tahun 2004 hingga 2008 menunjukkan peningkatan perbelanjaan mengurus pada setiap tahun. Kedudukan perbelanjaan mengurus bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Jadual 4.11** dan **Carta 4.3**.

Jadual 4.11
Perbelanjaan Mengurus Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Bil.	Maksud Perbelanjaan	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Emolumen	22.09	22.76	23.16	24.36	27.93
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	24.91	26.14	26.37	29.27	34.37
3.	Aset	1.22	1.55	0.56	1.14	2.08
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	18.93	37.12	22.71	21.81	25.41
5.	Perbelanjaan Lain	0.11	0.50	0.29	0.31	0.33
Jumlah		67.26	88.07	73.09	76.89	90.12

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

Carta 4.3
Perbelanjaan Mengurus Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

4.4.3 Prestasi Kewangan Akaun Hasil Disatukan

Analisis terhadap prestasi kewangan Akaun Hasil Disatukan mengambil kira perbandingan antara hasil dengan perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri bagi tempoh perakaunan semasa dan tahun sebelumnya untuk mengukur lebihan atau defisit bagi Akaun Hasil Disatukan. Pada tahun 2008, Akaun Hasil Disatukan Kerajaan Negeri mencatat defisit berjumlah RM12.68 juta berbanding defisit RM9.38 juta pada tahun 2007 seperti di **Jadual 4.12**. Peningkatan ini disebabkan pertambahan perbelanjaan mengurus berjumlah RM13.23 juta.

Jadual 4.12
Prestasi Kewangan Akaun Hasil Disatukan Pada Tahun 2007 Dan 2008

Bil.	Butiran	Tahun	
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Hasil	67.51	77.44
2.	Perbelanjaan Mengurus	76.89	90.12
	(Defisit)	(9.38)	(12.68)

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

Analisis perbandingan lebihan/defisit pendapatan bagi tahun 2004 hingga 2008 menunjukkan defisit pendapatan bagi 3 tahun iaitu tahun 2005, 2007 dan 2008 manakala lebihan pendapatan bagi 2 tahun iaitu tahun 2004 dan 2006 adalah seperti di **Jadual 4.13**.

Jadual 4.13
Prestasi Hasil Berbanding Perbelanjaan Mengurus Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Bil.	Perkara	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Hasil	81.26	85.69	79.31	67.51	77.44
2.	Perbelanjaan Mengurus	67.26	88.07	73.09	76.89	90.12
	Lebihan/(Defisit)	14.00	(2.38)	6.22	(9.38)	(12.68)

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

4.5 AKAUN PINJAMAN DISATUKAN

Akaun Pinjaman Disatukan ditubuhkan mengikut kehendak Seksyen 7(b), Akta Acara Kewangan 1957. Akaun ini merupakan akaun yang digunakan untuk mengakaunkan semua pinjaman yang diterima daripada Kerajaan Persekutuan dan pindahan penerimaan pinjaman ke Akaun Kumpulan Wang Pembangunan.

Pada tahun 2008, Kerajaan Negeri menerima pinjaman bagi projek Kompleks Pusat Perdagangan Dan Perniagaan Bumiputra, pinjaman bagi projek Pembangunan Bandar Baru Pauh dan pinjaman bagi membiayai bayaran balik pinjaman Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis yang berjumlah RM27.08 juta serta pinjaman bagi projek Bekalan Air berjumlah RM66.18 juta. Pinjaman tersebut telah diakaunkan dalam Akaun Pinjaman Disatukan. Pada akhir tahun 2008, Akaun Pinjaman Disatukan berbaki RM7 juta disebabkan pinjaman bagi membiayai bayaran balik pinjaman bank oleh Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis (PKENPs) belum dipindahkan ke akaun PKENPs. Kedudukan Akaun Pinjaman Disatukan pada tahun 2007 dan 2008 adalah seperti di **Jadual 4.14**.

Jadual 4.14
Akaun Pinjaman Disatukan Pada Tahun 2007 Dan 2008

Butiran	Tahun		Peningkatan	
	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	0.00	0.00	0.00	0.0
Terimaan	25.48	93.26	67.78	266.0
Bayaran	25.48	86.26	60.78	238.5
Baki Pada 31 Disember	0.00	7.00	7.00	0.0

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

Baki Akaun Pinjaman Disatukan pada tahun 2008 telah meningkat sejumlah RM7 juta berbanding tahun 2007. Peningkatan ini disebabkan oleh pengeluaran pinjaman bagi membiayai bayaran balik pinjaman bank oleh PKENPs tidak disalurkan kepada Agensi tersebut pada tahun 2008. Pinjaman ini hanya disalurkan kepada PKENPs pada awal tahun 2009 iaitu setelah perjanjian ditandatangani pada bulan Disember 2008.

Kedudukan baki Akaun Pinjaman Disatukan bagi 5 tahun iaitu tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Jadual 4.15**.

Jadual 4.15
Kedudukan Baki Akaun Pinjaman Disatukan Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Bil.	Pinjaman	Baki Pinjaman				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Pinjaman Badan Berkanun	0.00	0.00	0.00	0.00	7.00
2.	Pinjaman Bekalan Air	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Jumlah		0.00	0.00	0.00	0.00	7.00

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

4.6 AKAUN AMANAH DISATUKAN

Akaun Amanah Disatukan adalah sebahagian daripada Kumpulan Wang Disatukan yang diwujudkan di bawah Seksyen 7(c) Akta Acara Kewangan 1957 dan terbahagi kepada tiga kumpulan wang iaitu Kumpulan Wang Amanah Kerajaan, Kumpulan Wang Awam dan Deposit. Akaun ini menguruskan semua wang yang diterima tertakluk kepada amanah dan digunakan mengikut terma amanah tersebut. Pada akhir tahun 2008, baki Akaun Amanah Disatukan adalah berjumlah RM162.27 juta berbanding sejumlah RM157.76 juta pada tahun 2007 iaitu peningkatan sejumlah RM4.51 juta atau 2.9%.

4.6.1 Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

Kumpulan Wang Amanah Kerajaan ditubuhkan di bawah peruntukan Seksyen 10 Akta Acara Kewangan 1957 untuk maksud tertentu. Kumpulan Wang ini adalah kumpulan wang pusingan yang mana pembayaran dari kumpulan wang ini tidak dibenarkan melebihi had peruntukan yang diluluskan oleh Dewan Undangan Negeri.

a) Kumpulan Wang Pembangunan

Kumpulan Wang Pembangunan ditubuhkan di bawah Akta Kumpulan Wang Pembangunan Tahun 1966 (Akta 70) dan diperakunkan dalam Penyata Kumpulan Wang Pembangunan. Sumber kewangan bagi kumpulan wang ini terdiri daripada caruman dari Akaun Hasil, terimaan pemberian daripada Kerajaan Persekutuan dan Akaun Pinjaman. Kumpulan Wang Pembangunan ini hanya boleh dibelanjakan bagi maksud yang ditentukan oleh Akta tersebut. Penerimaan kumpulan wang ini bagi tahun 2008 berjumlah RM34.81 juta adalah terdiri daripada caruman Akaun Hasil berjumlah RM13.57 juta, terimaan daripada Kerajaan Persekutuan berjumlah RM18.31 juta dan pelbagai terimaan berjumlah RM2.93 juta. Manakala perbelanjaan pembangunan pada tahun 2008 adalah berjumlah RM51.33 juta berbanding RM52.86 juta pada tahun 2007 iaitu menurun sejumlah RM1.53 juta atau 2.9%. Baki terkumpul Kumpulan Wang Pembangunan pada akhir tahun 2007 berjumlah RM39.77 juta menurun menjadi RM23.25 juta pada akhir tahun 2008 disebabkan defisit perbelanjaan berjumlah RM16.52 juta berbanding jumlah terimaan. Perbandingan baki Kumpulan Wang Pembangunan pada tahun 2008 berbanding 2007 adalah seperti di **Jadual 4.16**.

Jadual 4.16
Baki Kumpulan Wang Pembangunan Pada Tahun 2007 Dan 2008

Perkara	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	48.33	39.77	(8.56)	(17.7)
Penerimaan	44.30	34.81	(9.49)	(21.4)
Perbelanjaan	52.86	51.33	(1.53)	(2.9)
Lebih/(Defisit)	(8.56)	(16.52)	7.96	93
Baki Pada 31 Disember	39.77	23.25	(16.52)	(41.5)

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

Pada tahun 2008, 3 Jabatan telah mengalami peningkatan perbelanjaan pembangunan iaitu Pejabat Setiausaha Kerajaan berjumlah RM2.32 juta, Jabatan Pertanian berjumlah RM0.89 juta dan Jabatan Perhutanan berjumlah RM0.42 juta. Peningkatan ini terutamanya disebabkan kejayaan Jabatan berkenaan melaksanakan beberapa projek

pembangunan di samping penambahan peruntukan berbanding tahun 2007 bagi beberapa projek seperti Rancangan/ Projek Kecil UPD berjumlah RM1.08 juta dan Projek Rancangan Perumahan Kos Rendah Wang Kelian berjumlah RM1.6 juta. Tiga Jabatan pula telah mengalami penurunan perbelanjaan pembangunan berbanding tahun 2007 iaitu Jabatan Kerja Raya, Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri dan Jabatan Pengairan Dan Saliran dengan perbelanjaan masing-masing berjumlah RM8.83 juta, RM4.78 juta dan RM12.42 juta. Antara sebab penurunan perbelanjaan adalah kerana terdapat projek masih belum dilaksanakan dan masih dalam perancangan. Kedudukan perbelanjaan pembangunan mengikut Jabatan pada tahun 2008 berbanding tahun 2007 adalah seperti di **Jadual 4.17**.

Jadual 4.17
Perbelanjaan Pembangunan Pada Tahun 2007 Dan 2008

Bil.	Jabatan/Pejabat	Tahun		Peningkatan/ (Pengurangan) (RM Juta)
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	
1.	Pejabat Setiausaha Kerajaan	11.89	14.21	2.32
2.	Jabatan Pertanian	5.23	6.12	0.89
3.	Jabatan Perhutanan	4.56	4.98	0.42
4.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	12.43	12.42	(0.01)
5.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	6.44	4.78	(1.66)
6.	Jabatan Kerja Raya	12.31	8.83	(3.48)
Jumlah		52.86	51.34	(1.52)

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

b) Kumpulan Wang Luar Jangka

Perkara 103 Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan bagi mewujudkan Kumpulan Wang Luar Jangka bagi maksud memenuhi keperluan perbelanjaan yang segera dan luar jangka. Pada akhir tahun 2008, baki Kumpulan Wang Luar Jangka berjumlah RM0.50 juta bersamaan dengan baki akhir tahun 2007. Peruntukan Kumpulan Wang ini tidak digunakan kerana tiada perbelanjaan luar jangka dibuat pada tahun 2008.

c) Akaun Kena Bayar

Akaun Kena Bayar (AKB) adalah bayaran yang dilakukan pada bulan Januari tahun baru bagi bekalan dan perkhidmatan yang dilakukan pada atau sebelum 31 Disember tahun semasa dan bayaran dikenakan dalam peruntukan akaun tahun tersebut. Pada tahun 2008, AKB berjumlah RM29.29 juta berbanding RM23.02 juta pada tahun 2007, peningkatan sejumlah RM6.27 juta atau 27.2%. Peningkatan ketara AKB adalah di Jabatan Kerja Raya (Bekalan Air) iaitu sebanyak 711.3%, Jabatan Hutan sebanyak 48.8% dan Jabatan Pertanian sebanyak 15%. Senarai Jabatan yang mencatatkan peningkatan/penurunan perbelanjaan AKB yang ketara pada tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.18**.

Jadual 4.18
Perbelanjaan Akaun Kena Bayar Mengikut Jabatan Pada Tahun 2007 Dan 2008

Bil.	Jabatan	Tahun		Peningkatan / (Penurunan)	
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Jabatan Kerja Raya (Bekalan Air)	1.68	13.63	11.95	711.3
2.	Jabatan Hutan	1.23	1.83	0.60	48.8
3.	Lain-lain Jabatan	0.26	0.34	0.08	30.8
4.	Jabatan Pertanian	3.14	3.61	0.47	15.0
5.	Jabatan Kerja Raya	5.60	4.32	(1.28)	(22.9)
6.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	0.59	0.44	(0.15)	(25.4)
7.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	2.21	1.25	(0.96)	(43.4)
8.	Setiausaha Kerajaan Negeri	7.58	3.62	(3.96)	(52.2)
9.	Pejabat DYMM	0.73	0.25	(0.48)	(65.8)
Jumlah		23.02	29.29	6.27	27.2

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

Manakala analisis perbandingan AKB bagi tempoh 5 tahun menunjukkan peningkatan setiap tahun seperti yang ditunjukkan di **Jadual 4.19**.

Jadual 4.19
Kedudukan Akaun Kena Bayar Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Perkara	Tahun				
	2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
Akaun Kena Bayar	12.81	16.32	19.99	23.02	29.29

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

Analisis perbandingan antara jumlah perbelanjaan mengurus sebenar pada tahun 2008 berbanding perbelanjaan AKB pada tahun 2008 mendapati perbelanjaan mengurus meningkat sejumlah RM13.23 juta atau 17.2% dan AKB juga meningkat sejumlah RM6.27 juta atau 27.2%.

4.6.2 Kumpulan Wang Amanah Awam

Kumpulan Wang Amanah Awam ditubuhkan di bawah Seksyen 9, Akta Acara Kewangan 1957 adalah terdiri daripada Kumpulan Wang Khas yang dipegang oleh Kerajaan Negeri dan wang amanah yang diterima bagi maksud tertentu. Pengurusan akaun ini dibuat mengikut Arahan Amanah yang diluluskan oleh Perbendaharaan Negeri.

Sebanyak 20 Akaun Amanah diwujudkan oleh Kerajaan Negeri, terdiri daripada 17 Akaun Amanah yang masih aktif dan 3 Akaun Amanah baru diwujudkan iaitu Akaun Amanah Wang Gantian Rumah Kos Rendah, Akaun Amanah Caruman Tangki Air dan Akaun Amanah Parit Dan Saliran. Semakan Audit mendapati 5 daripada 20 Akaun Amanah tidak bergerak pada tahun 2008. Baki Kumpulan Wang Amanah Awam meningkat sejumlah RM11.24 juta atau 26.6% menjadi RM53.48 juta pada tahun 2008 berbanding RM42.24 juta pada tahun 2007. Baki akhir tahun bagi 4 Akaun Amanah mengalami peningkatan berjumlah RM17.07 juta manakala 6 Akaun Amanah lain mengalami penurunan berjumlah RM6.20 juta seperti di **Jadual 4.20**.

Jadual 4.20
Peningkatan/Penurunan Baki Akhir Tahun 2008 Akaun Amanah

Bil.	Akaun Amanah	Peningkatan (RM Juta)	Bil.	Akaun Amanah	Penurunan (RM Juta)
1.	Penyelenggaraan Jalan Raya	14.94	1.	Bantuan Kewangan Dari Kem. Kewangan	4.19
2.	Misi Pelaburan/Lawatan Dan Program Khas Kerajaan Negeri	2.01	2.	Bayaran Elaun Ketua Kampung	1.38
3.	Geran Pelaksanaan SPEKS	0.09	3.	Dana Khas Dari Kementerian Kewangan 1	0.23
4.	Dana Ternakan	0.03	4.	Hari Kebangsaan Malaysia	0.21
			5.	Dana Khas Dari Kementerian Kewangan	0.15
			6.	Tabung Dana Sumbangan Pendidikan	0.04
Jumlah		17.07	Jumlah		6.20

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

a) Kumpulan Wang Amanah Penyelenggaraan Jalan Raya

Kumpulan Wang Amanah Penyelenggaraan Jalan Raya diwujudkan mengikut Seksyen 9, Akta Acara Kewangan 1957 bagi pembiayaan penyenggaraan jalan raya yang dilaksanakan oleh pihak Jabatan Kerja Raya dan Pihak Berkuasa Tempatan. Pada tahun 2008, Kerajaan Persekutuan telah meluluskan pemberian penyenggaraan jalan raya sejumlah RM19.61 juta di mana sejumlah RM4.67 juta atau 23.8% telah dibelanjakan. Jumlah penerimaan penyenggaraan jalan raya pada tahun 2008 telah meningkat sejumlah RM8.38 juta atau 74.6% menjadi RM19.61 juta berbanding sejumlah RM11.23 juta pada tahun 2007. Baki Kumpulan Wang Penyelenggaraan Jalan Raya pada akhir tahun 2008 berjumlah RM32.39 juta berbanding sejumlah RM17.45 juta pada tahun 2007. Kedudukan Kumpulan Wang Amanah ini pada tahun 2007 dan 2008 adalah seperti di **Jadual 4.21**.

Jadual 4.21
Kedudukan Kumpulan Wang Amanah Penyelenggaraan Jalan Raya
Pada Tahun 2007 Dan 2008

Tahun	Baki Pada 1 Januari (RM Juta)	Penerimaan Daripada Kerajaan Persekutuan (RM Juta)	Perbelanjaan Semasa (RM Juta)	Baki Akaun Pada 31 Disember (RM Juta)
2007	7.49	11.23	1.27	17.45
2008	17.45	19.61	4.67	32.39

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

b) Akaun Amanah Bayaran Elaun Ketua Kampung

Akaun Amanah Elaun Ketua Kampung bertujuan untuk mengakaunkan sumbangan yang diterima daripada Kerajaan Negeri dan Kerajaan Persekutuan bagi membiayai Elaun Ketua Kampung. Pada tahun 2008, Akaun Amanah ini merekodkan terimaan berjumlah RM2.01 juta dan perbelanjaan sejumlah RM3.39 juta. Baki Akaun Amanah ini pada tahun 2008 menurun sejumlah RM1.38 juta atau 86.8% menjadi RM0.21 juta berbanding RM1.59 juta pada tahun 2007. Penurunan ini disebabkan Elaun Ketua Kampung telah dinaikkan pada tahun 2008 daripada RM30 sebulan menjadi RM400 sebulan.

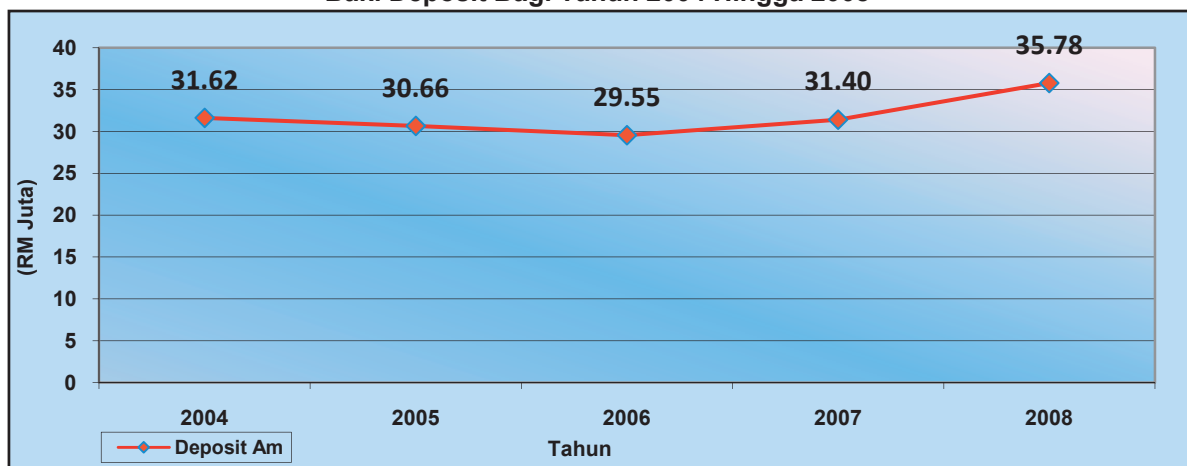
c) Akaun Amanah Bantuan Kewangan Kementerian Kewangan

Penubuhan Akaun Amanah ini bertujuan untuk menerima dan mengeluarkan wang pemberian yang diterima daripada Kerajaan Persekutuan bagi menjalankan program/aktiviti meningkatkan taraf kualiti hidup dan membasmi kemiskinan golongan sasar seperti penduduk miskin, ibu tunggal, warga tua, orang kurang upaya, usahawan dan peniaga kecil. Pada tahun 2008, peruntukan yang diterima berjumlah RM2.48 juta tetapi sejumlah RM6.68 juta telah dibelanjakan, menyebabkan baki akhir tahun 2008 menurun RM4.20 juta atau 42% menjadi RM5.80 juta berbanding RM10 juta pada tahun 2007. Penurunan baki terkumpul pada akhir tahun disebabkan Kerajaan Negeri telah membuat pembayaran bagi perbelanjaan tahun 2007 yang belum selesai dan dibayar pada tahun 2008.

4.6.3 Akaun Deposit

Deposit adalah wang yang diterima khusus bagi sesuatu maksud di bawah undang-undang tertentu atau perjanjian yang dipegang untuk satu jangka masa tertentu. Pada tahun 2008, baki Deposit meningkat sejumlah RM4.38 juta atau 13.9% menjadi RM35.78 juta berbanding RM31.40 juta pada tahun 2007. Peningkatan deposit antaranya melibatkan Akaun Deposit Wang Jaminan berjumlah RM2.68 juta dan Deposit Tanah berjumlah RM1.11 juta. Kedudukan Akaun Deposit bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Carta 4.4**.

Carta 4.4
Baki Deposit Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

Sebanyak 6 akaun deposit berjumlah RM4.78 juta adalah akaun yang tidak bergerak. Tindakan pewartaan mengikut Arahan Perbendaharaan 162 perlu dibuat sekiranya deposit tersebut tidak diperlukan lagi. Kedudukan Akaun Deposit yang tidak bergerak sehingga 31 Disember 2008 adalah seperti di **Jadual 4.22**.

Jadual 4.22
Kedudukan Akaun Deposit Yang Tidak Bergerak Sehingga 31 Disember 2008

Bil.	Jabatan	Nama Akaun Wang Deposit	Jumlah (RM Juta)	Tahun Mulai Tidak Bergerak
1.	Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri	Deposit Pelarasan – Terimaan Yang Tidak Diperuntukkan	4.68	2005
2.	Jabatan Perhutanan	Akaun Deposit Am Jabatan Negeri	0.04	2003
3.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	Akaun Cagaran	0.03	2005
4.	Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri	Akaun Deposit Pajak Gadai	0.01	2005
5.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	Akaun Deposit Wang Jaminan	0.01	2007
6.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	Akaun Deposit Am Jabatan Negeri	0.01	2004
Jumlah			4.78	

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

4.7 PENERIMAAN DAN PEMBAYARAN WANG TUNAI

Penerimaan wang tunai terdiri daripada penerimaan hasil, pinjaman, terimaan modal dan penerimaan lain. Pembayaran wang tunai terdiri daripada perbelanjaan mengurus, perbelanjaan pembangunan, perbelanjaan modal, pengeluaran pinjaman dan bayaran lain. Jumlah penerimaan wang tunai pada tahun 2008 adalah berjumlah RM181.37 juta iaitu bertambah sejumlah RM55.20 juta atau 43.8% berbanding RM126.17 juta pada tahun 2007. Kedudukan penerimaan dan pembayaran wang tunai pada tahun 2008 berbanding tahun 2007 adalah seperti di **Jadual 4.23**.

Jadual 4.23
Kedudukan Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai
Pada Tahun 2007 Dan 2008

Butiran	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	15.27	11.69	(3.58)	(23.4)
Penerimaan	126.17	181.37	55.20	43.8
<i>Hasil</i>	67.51	77.44	9.93	14.7
<i>Pinjaman</i>	0.00	27.08	27.08	0.0
<i>Modal</i>	49.80	55.82	6.02	12.1
<i>Amanah</i>	8.86	21.03	12.17	137.4
Pembayaran	129.75	161.54	31.79	24.5
<i>Mengurus</i>	76.89	90.12	13.23	17.2
<i>Pembangunan</i>	52.86	51.34	(1.52)	(2.9)
<i>Pinjaman</i>	0.00	20.08	20.08	0.0
Baki Pada 31 Disember	11.69	31.52	19.83	169.6

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

Baki wang tunai Kerajaan Negeri pada akhir tahun 2008 berjumlah RM31.52 juta, meningkat RM19.83 juta atau 169.6% berbanding RM11.69 juta pada tahun 2007. Jumlah tersebut setelah mengambil kira baki wang tunai pada 31 Disember 2007 berjumlah RM11.69 juta, terimaan dan pembayaran wang tunai pada tahun semasa berjumlah RM181.37 juta dan RM161.54 juta.

4.8 PENYATA AKAUN MEMORANDUM

Penyata Akaun Memorandum menunjukkan baki aset dan tanggungan Kerajaan yang boleh dilupuskan atau boleh dilunaskan pada masa akan datang yang tidak dinyatakan dalam Lembaran Imbangan.

4.8.1 Pinjaman Boleh Dituntut

Pinjaman Boleh Dituntut adalah merupakan pinjaman yang diberikan oleh Kerajaan Negeri kepada Agensi dan Pihak Berkuasa Tempatan yang menggunakan sumber Kerajaan Negeri atau pinjaman yang diperoleh daripada Kerajaan Persekutuan. Pada akhir tahun 2008, baki Pinjaman Boleh Dituntut meningkat sejumlah RM16.79 juta atau 69.7% kepada RM40.89 juta berbanding RM24.10 juta pada tahun 2007. Peningkatan ini antara lain disebabkan oleh penerimaan pinjaman baru daripada Kerajaan Persekutuan berjumlah RM27.08 juta terutamanya bagi pembiayaan projek Pembangunan Bandar Baru Pauh dan Kompleks Pusat Perdagangan Dan Perniagaan Bumiputera oleh Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis serta pinjaman bagi projek Bekalan Air berjumlah RM66.18 juta.

Analisis perbandingan baki pinjaman boleh dituntut bagi tahun 2004 hingga 2008 menunjukkan penurunan baki pinjaman boleh dituntut pada tahun 2005, peningkatan pada tahun 2006, menurun pada tahun 2007 dan meningkat kembali pada tahun 2008. Kedudukan baki Pinjaman Boleh Dituntut bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Jadual 4.24**.

Jadual 4.24
Baki Pinjaman Boleh Dituntut Oleh Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Bil.	Agensi	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis	24.42	26.42	26.42	19.42	39.42
2.	Yayasan Islam Negeri Perlis	10.42	0.0	3.26	4.68	1.47
Jumlah		34.84	26.42	29.68	24.10	40.89

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

Pada tahun 2008, Agensi sepatutnya membayar ansuran pinjaman Kerajaan Negeri berjumlah RM24.29 juta yang terdiri daripada bayaran anuiti tahun semasa berjumlah RM0.67 juta dan tunggakan tahun 2007 berjumlah RM23.62 juta. Bagaimanapun, hanya Yayasan Islam Perlis yang membuat pembayaran balik pinjaman berjumlah RM4 juta pada tahun 2008. Kedudukan ansuran pinjaman Agensi yang sepatutnya dijelaskan kepada Kerajaan Negeri berbanding dengan bayaran sebenar yang dibuat pada tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.25**.

Jadual 4.25
Kedudukan Tunggakan Bayaran Balik Pinjaman Boleh Dituntut Pada Tahun 2008

Bil.	Agensi	Tunggakan Pada 1.1.2008 (RM Juta)	Anuiti 2008 (RM Juta)	Jumlah Patut Dijelaskan Tahun 2008 (RM Juta)	Jumlah Telah Dijelaskan Tahun 2008 (RM Juta)	Tunggakan Pada Akhir Tahun 2008 (RM Juta)
1.	Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis	18.94	0.67	19.61	0.00	19.61
2.	Yayasan Islam Perlis	4.68	0.00	4.68	4.00	0.68
Jumlah		23.62	0.67	24.29	4.00	20.29

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

Merujuk kepada **Jadual 4.25** di atas, adalah didapati tunggakan bayaran balik pinjaman boleh dituntut pada tahun 2008 mencatatkan penurunan sejumlah RM3.33 juta atau 14.1% kepada RM20.29 juta berbanding RM23.62 juta pada tahun 2007. Penurunan ini disebabkan terimaan bayaran balik pinjaman oleh Yayasan Islam Negeri Perlis berjumlah RM4 juta.

Analisis perbandingan baki tunggakan bayaran balik pinjaman boleh dituntut pula bagi tahun 2004 hingga 2008 menunjukkan peningkatan baki tunggakan bagi tahun 2004 hingga 2007 dan pada tahun 2008 menunjukkan penurunan. Kedudukan tunggakan bayaran balik pinjaman Agensi kepada Kerajaan Negeri bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Jadual 4.26**.

Jadual 4.26
Kedudukan Tunggakan Bayaran Balik Pinjaman Agensi Kepada Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Bil.	Agensi	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis	3.28	18.35	19.27	18.94	19.61
2.	Yayasan Islam Negeri Perlis	4.14	0.00	0.00	4.68	0.68
Jumlah		7.42	18.35	19.27	23.62	20.29

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

Oleh itu, analisis perbandingan antara jumlah baki Pinjaman Boleh Dituntut pada tahun 2008 berbanding baki tunggakan bayaran balik Pinjaman Boleh Dituntut pada tahun 2008 mendapati prestasi pembayaran Pinjaman Boleh Dituntut tahun 2008 oleh Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis adalah tidak memuaskan kerana jumlah baki Pinjaman Boleh Dituntut telah meningkat sejumlah RM0.67 juta atau 3.5%. Manakala prestasi pembayaran pinjaman Yayasan Islam Perlis adalah baik kerana mencatatkan penurunan sejumlah RM4 juta atau 85.5%.

4.8.2 Hutang Awam Kerajaan Negeri

Kerajaan Negeri dari semasa ke semasa mendapat pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan bagi membiayai projek pembangunannya. Pada tahun 2008, baki hutang Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan telah meningkat sejumlah RM89.11 juta atau 37.4% menjadi RM327.64 juta berbanding RM238.53 juta pada tahun 2007. Peningkatan ini disebabkan penerimaan pinjaman berjumlah RM93.26 juta secara berperingkat daripada

Kerajaan Persekutuan bagi pembiayaan projek di bawah Sektor Bekalan Air dan Sektor Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis. Kedudukan hutang Kerajaan Negeri pada tahun 2008 berbanding tahun 2007 adalah seperti di **Jadual 4.27**.

Jadual 4.27
Kedudukan Hutang Awam Kerajaan Negeri Pada Tahun 2008 Berbanding 2007

Bil.	Butiran Pinjaman	Tahun		Kenaikan/ (Penurunan)	
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Sektor Bekalan Air	101.69	163.95	62.26	61.2
2.	Sektor Perumahan Awam Kos Rendah	77.68	77.53	(0.15)	(0.2)
3.	Sektor Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis	47.43	74.43	27.0	56.9
4.	Sektor Pelbagai	11.73	11.73	0.0	0.0
Jumlah		238.53	327.64	89.11	37.4

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

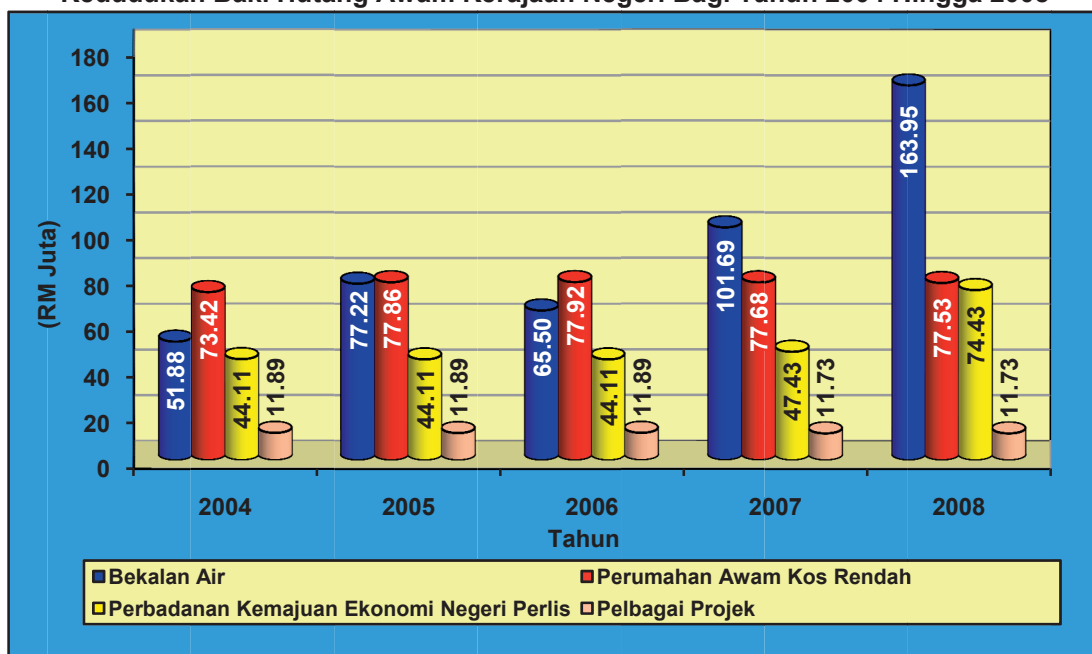
Manakala analisis perbandingan baki hutang awam bagi tahun 2004 hingga 2008 menunjukkan peningkatan baki hutang awam bagi setiap tahun. Kedudukan baki hutang awam bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Jadual 4.28** dan **Carta 4.5**.

Jadual 4.28
Kedudukan Baki Hutang Awam Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Bil.	Butiran Pinjaman	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Sektor Bekalan Air	51.88	65.50	77.21	101.69	163.95
2.	Sektor Perumahan Awam Kos Rendah	73.42	77.92	77.86	77.68	77.53
3.	Sektor Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis	44.11	44.11	44.11	47.43	74.43
4.	Sektor Pelbagai	11.89	11.89	11.89	11.73	11.73
Jumlah		181.30	199.42	211.07	238.53	327.64

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

Carta 4.5
Kedudukan Baki Hutang Awam Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

Di samping itu, Kerajaan Negeri mempunyai tunggakan bayaran balik pinjaman kepada Kerajaan Persekutuan pada tahun 2008 berjumlah RM80.99 juta iaitu termasuk jumlah pokok dan faedah berbanding RM66.02 juta pada tahun 2007. Peningkatan tunggakan bayaran balik berjumlah RM14.97 juta atau 22.7% disebabkan Kerajaan Negeri hanya membuat bayaran balik berjumlah RM0.68 juta berbanding RM81.67 juta iaitu jumlah yang sepatutnya dibayar pada tahun 2008.

Manakala analisis perbandingan baki tunggakan bayaran balik pinjaman bagi tahun 2004 hingga tahun 2008 menunjukkan peningkatan baki tunggakan setiap tahun. Kedudukan tunggakan bayaran balik pinjaman bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Jadual 4.29**.

Jadual 4.29
Kedudukan Tunggakan Bayaran Balik Hutang Awam Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Bil.	Pinjaman	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Sektor Bekalan Air	4.39	5.96	6.72	9.22	11.70
2.	Sektor Perumahan Awam Kos Rendah	9.31	11.95	18.27	25.08	32.90
3.	Sektor Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis	16.34	22.56	26.56	30.55	33.08
4.	Sektor Pelbagai	0.29	0.65	1.01	1.17	3.31
Jumlah		30.33	41.12	52.56	66.02	80.99

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

4.8.3 Tunggakan Hasil

Peraturan mengenai tunggakan hasil dinyatakan dalam Arahan Perbendaharaan 89A, yang menghendaki setiap Pegawai Pengawal menghantar suatu penyata mengenai apa-apa hasil yang sepatutnya diterima pada 31 Disember kepada Bendahari Negeri dengan salinannya kepada Jabatan Audit Negara. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 3 Tahun 2008 juga menjelaskan dasar dan tatacara Akaun Belum Terima. Selain itu, surat arahan bagi Peraturan Penutupan Akaun Kewangan Akhir Tahun Kewangan 2008 iaitu melalui Surat Pekeliling Bendahari Negeri Perlis Bil. 2 Tahun 2008 menetapkan kewajipan mengemukakan Penyata Tunggakan Hasil Tahun 2008. Tunggakan hasil Kerajaan Negeri telah menurun sejumlah RM0.30 juta atau 1.1% menjadi RM26.37 juta pada tahun 2008 berbanding RM26.67 juta pada tahun 2007. Tujuh Jabatan yang mempunyai tunggakan hasil adalah seperti di **Jadual 4.30**.

Jadual 4.30
Tunggakan Hasil Kerajaan Negeri Mengikut Jabatan Pada Tahun 2008

Bil.	Jabatan	Tunggakan Hasil (RM Juta)
1.	Jabatan Tanah Dan Galian Negeri Perlis	10.79
2.	Pejabat SUK Perumahan	7.84
3.	Jabatan Kerja Raya Perlis (Bekalan Air)	7.14
4.	Pejabat SUK Unit Pentadbiran Daerah	0.28
5.	Jabatan Pertanian Negeri Perlis	0.14
6.	Jabatan Kerja Raya Negeri Perlis	0.13
7.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	0.05
Jumlah		26.37

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

Manakala analisis perbandingan tunggakan hasil bagi tahun 2004 hingga 2008 menunjukkan peningkatan bagi tempoh 4 tahun iaitu sejak tahun 2004 hingga 2007 dan menurun pada tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.31**.

Jadual 4.31
Kedudukan Tunggakan Hasil Negeri Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Perkara	Tahun				
	2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
Tunggakan Hasil	20.92	21.74	23.14	26.67	26.37

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

4.9 RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

4.9.1 Secara keseluruhannya, analisis Audit mendapati kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Perlis adalah kurang memuaskan. Kecairan tunai Kerajaan Negeri menunjukkan wang tunai dan pelaburan Kerajaan Negeri adalah rendah untuk menampung tanggungan semasa. Pada tahun 2008, Kerajaan Negeri telah mencairkan simpanan tetap sejumlah RM21 juta untuk menampung perbelanjaan mengurus termasuk perbelanjaan di bawah Akaun Kena Bayar yang meningkat sebanyak RM19.50 juta atau 19.52% berbanding dengan tahun 2007. Pada tahun 2004, Kerajaan Negeri telah memperolehi lebihan dalam Akaun Hasil Disatukan sejumlah RM14 juta dan lebihan ini telah menjadi defisit dalam akaun dengan sejumlah RM12.68 juta pada tahun 2008. Selain itu, tunggakan bayaran balik hutang awam meningkat daripada RM30.33 juta pada tahun 2004 menjadi RM80.99 juta pada tahun 2008. Bagaimanapun, jumlah kutipan hasil pada tahun 2008 telah mencatatkan peningkatan berjumlah RM9.93 juta atau 14.7% dan tunggakan hasil juga mengalami penurunan berjumlah RM0.30 juta atau 1.1%.

4.9.2 Kerajaan Negeri hendaklah berusaha mengutip tunggakan hasil yang berjumlah RM26.37 juta dan tunggakan bayaran balik pinjaman daripada Agensi Negeri berjumlah RM20.29 juta pada tahun 2008. Selain itu, Kerajaan Negeri juga perlu meneruskan amalan perbelanjaan berhemat tanpa menjejaskan mutu perkhidmatan dan sumbangan kepada rakyat.

BAHAGIAN III RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

BAHAGIAN III

RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

5. PENCAPAIAN PELAKSANAAN PROJEK PEMBANGUNAN RANCANGAN MALAYSIA KESEMBILAN

5.1 Rancangan Malaysia Kesembilan (RMKe-9) Negeri Perlis yang meliputi tempoh tahun 2006 hingga 2010 mewakili fasa pertama Visi Perlis Maju Tahun 2015, juga seiring dengan pelaksanaan RMKe-9 yang merangkumi fasa kedua Wawasan 2020. Mulai RMKe-9 Kerajaan telah memperkenalkan Misi Nasional dengan menggariskan 5 teras utama yang mesti dilaksanakan iaitu meningkatkan ekonomi dalam rantai nilai lebih tinggi, meningkatkan keupayaan pengetahuan dan inovasi negara serta memupuk 'Minda Kelas Pertama', menangani masalah ketidaksamaan sosio-ekonomi yang berterusan secara membina dan produktif, menangani tahap dan kemapanan kualiti hidup serta mengukuhkan keupayaan institusi dan pelaksanaan.

5.2 Tujuan utama dasar dan strategi RMKe-9 adalah untuk penjenamaan semula Perlis dengan beralih daripada ekonomi yang berasaskan pertanian tradisional kepada ekonomi industri asas tani ke arah meningkatkan Keluaran Dalam Negeri Kasar dan pendapatan per kapita. Di samping itu tumpuan juga akan diberi kepada sumber baru ekonomi lain yang menjadi pemangkin kepada pertumbuhan output dan memacu transformasi struktural dalam sektor pembuatan dan perkhidmatan di Negeri Perlis. Peranan sektor awam dalam menyediakan rangka dasar institusi yang kondusif dan perkhidmatan yang berkualiti sama ada di peringkat Jabatan Negeri mahupun Persekutuan akan terus diberikan penekanan. Pembangunan teknologi maklumat dan komunikasi juga akan menjadi agenda utama pembangunan perkhidmatan awam negeri. RMKe-9 telah digubal bagi menjelaskan program dan projek yang diperkenal dan dilaksanakan untuk mencapai objektif pembangunan Negeri Perlis.

5.3 Dalam proses mengesan dan mengawasi pelaksanaan projek, kemajuan pelaksanaan sesuatu projek boleh dikategorikan kepada beberapa takrif kedudukan projek tertentu seperti projek belum mula, projek lewat dilaksanakan, projek sakit, projek terbengkalai dan projek dilaksanakan tetapi tidak menepati sasaran. Projek belum mula merupakan projek diluluskan yang masih berada di peringkat perancangan awal dan belum dimulakan pelaksanaannya. Projek lewat dilaksanakan adalah projek yang mana kemajuan kerja sebenar adalah kurang 30% daripada jadual perancangan pelaksanaan. Projek sakit merupakan projek bermasalah yang tidak dapat/sukar diselesaikan atau projek yang mana kelewatan kerja sebenar adalah 30% atau lebih daripada jadual perancangan pelaksanaan sehingga memberi kesan terhadap pelaksanaan kerja seterusnya. Projek terbengkalai pula merupakan projek yang sepatutnya siap tetapi tidak disiapkan dan terbiar tanpa tindakan lanjut oleh pihak kontraktor untuk menyiapkannya dan diserahkan kepada agensi pengguna. Manakala projek dilaksanakan tetapi tidak menepati sasaran adalah projek yang siap

dilaksanakan tetapi tidak dapat memperoleh faedah yang dijangkakan atau memenuhi kehendak kumpulan sasaran dan mencapai objektif pelaksanaan projek yang ditetapkan.

5.4 Bagi menjayakan RMKe-9 Negeri Perlis, sejumlah RM1.62 bilion telah diperuntukkan bagi tempoh 5 tahun untuk melaksanakan projek pembangunan. Peruntukan ini telah diagihkan kepada 6 Jabatan. Pencapaian perbelanjaan RMKe-9 sehingga tahun 2008 adalah berjumlah RM280.26 juta atau 17.3% daripada keseluruhan peruntukan RMKe-9. Perbelanjaan RMKe-9 pada tahun 2008 menunjukkan pencapaian yang baik sehingga mencapai 82.8% daripada peruntukan yang dibenarkan seperti di **Jadual 5.1**.

Jadual 5.1
Pencapaian Perbelanjaan Pembangunan Di Bawah RMKe-9 Pada Tahun 2008

Bil	Jabatan/Pejabat	Peruntukan RMKe-9 Yang Diluluskan (RM Juta)	Perbelanjaan Tahun 2008 (RM Juta)	Peratus Pencapaian (%)
1.	Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri	21.84	14.20	65.0
2.	Jabatan Kerja Raya	16.22	8.83	54.4
3.	Jabatan Kerja Raya (Bekalan Air)	95.10	85.42	89.8
4.	Jabatan Pertanian	6.30	6.12	97.1
5.	Jabatan Perkhidmatan Haiwan	6.94	4.78	68.9
6.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	13.50	12.42	92.0
7.	Jabatan Perhutanan	5.20	4.98	95.8
Jumlah		165.10	136.75	82.8

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

5.5 Pada tahun 2008, sebanyak 252 projek telah dirancang untuk dilaksanakan. Status pencapaian pelaksanaan projek RMKe-9 pada tahun 2008 mengikut Jabatan adalah seperti di **Jadual 5.2**.

Jadual 5.2
Status Pencapaian Pelaksanaan RMKe-9 Sehingga 31 Disember 2008

Bil.	Jabatan/Pejabat	Bilangan Projek (2006 - 2010)	Bilangan Projek 2008	Status Pelaksanaan		
				Siap	Sedang Dilaksanakan	Belum Mula
1.	Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri	86	86	26	13	47
2.	Jabatan Kerja Raya	40	40	15	20	5
3.	Jabatan Kerja Raya (Bekalan Air)	19	19	7	11	1
4.	Jabatan Pertanian	10	10	9	1	-
5.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	44	44	30	4	10
6.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	29	29	16	13	-
7.	Jabatan Perhutanan	24	24	10	13	1
Jumlah		252	252	113	75	64

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis

5.6 Antara projek yang dinyatakan sebagai siap ialah projek yang menerima peruntukan tahunan dan berterusan setiap tahun serta dibelanjakan keseluruhannya. Projek yang sedang dilaksanakan termasuk Pembinaan Loji Air Arau Fasa IV dan Projek Memperelok dan Membaik Pulih Sistem Bekalan Air Di Seluruh Negeri Perlis.

5.7 RUMUSAN

Secara amnya, pencapaian pelaksanaan RMKe-9 bagi tahun 2008 adalah baik di mana sejumlah RM136.75 juta atau 82.8% daripada RM165.10 juta yang diperuntukkan telah dibelanjakan. Bagaimanapun, pencapaian keseluruhan projek RMKe-9 sehingga tahun 2008 masih jauh daripada sasaran di mana hanya sejumlah RM280.26 juta atau 17.3% daripada keseluruhan peruntukan berjumlah RM1.62 bilion berjaya dibelanjakan. Usaha perlu dilipatgandakan bagi memastikan 64 projek yang masih belum dimulakan lagi dilaksanakan segera.

BAHAGIAN IV PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI

BAHAGIAN IV

PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI

6. PELAKSANAAN INDEKS AKAUNTABILITI (AI)

6.1 Seksyen 15(A) Akta Acara Kewangan, 1957 dan Arahan Perbendaharaan (AP) telah menetapkan tugas dan tanggungjawab Pegawai Pengawal di sesebuah Kementerian/Jabatan bagi menjamin wujudnya akauntabiliti pengurusan kewangan Kerajaan. Antara lain, Pegawai Pengawal adalah bertanggungjawab untuk menentukan bahawa peruntukan kewangan dan sumber lain yang secukupnya diperoleh, diguna dan diperakaunkan mengikut peraturan kewangan.

6.2 Selaras dengan perkara 106 dan 107 Perlembagaan Persekutuan serta Akta Audit 1957, setiap tahun Jabatan Audit Negara telah menjalankan pengauditan terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri, pematuhan kepada undang-undang dan peraturan kewangan serta aktiviti Jabatan/Agensi Negeri dan mengemukakan laporan mengenainya untuk dibentangkan di Parlimen dan Dewan Undangan Negeri.

6.3 Bagi memenuhi kehendak undang-undang yang tersebut di atas, setiap tahun Jabatan Audit Negara telah menjalankan pengauditan pengurusan kewangan di Jabatan/Agensi Negeri untuk menentukan tahap pematuhan terhadap undang-undang dan peraturan yang berkaitan. Berdasarkan kepada pengauditan tersebut, didapati bahawa masih ada Jabatan/Agensi Negeri yang tidak serius dalam meningkatkan pencapaian pengurusan kewangan walaupun telah diberi teguran oleh Jabatan Audit Negara berulang kali. Ini dapat digambarkan daripada kelemahan-kelemahan yang dibangkitkan setiap tahun yang mana ia adalah berkisar kepada isu-isu yang sama.

6.4 Sebagai satu usaha untuk meningkatkan tahap motivasi Jabatan/Agensi Negeri agar lebih gigih memperbaiki, mempertingkatkan dan memperkasakan pencapaian pengurusan kewangan masing-masing pada masa akan datang, Jabatan Audit Negara telah memutuskan untuk melaksanakan sistem penarafan berdasarkan Indeks Akauntabiliti (AI). Jabatan/Agensi Negeri yang diberi tahap penarafan yang cemerlang boleh dijadikan sebagai tanda aras/*role model* kepada Jabatan/Agensi Negeri yang lain.

6.5 Melalui pelaksanaan sistem penarafan ini, setiap pematuhan terhadap peraturan kewangan bagi 6 aspek kawalan utama diberikan markah. Aspek tersebut ialah kawalan pengurusan, kawalan bajet, kawalan terimaan, kawalan perbelanjaan, pengurusan Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah dan deposit serta pengurusan aset, inventori dan stor. Bagi Perbendaharaan Negeri dan Agensi Negeri kawalan tambahan yang teliti ialah pengurusan pelaburan, pengurusan pinjaman dan pengurusan penyata kewangan turut dinilai. Secara umumnya, sesuatu Jabatan/Agensi Negeri diberi tahap pencapaian pengurusan kewangan berdasarkan markah keseluruhan seperti di **Jadual 6.1**.

Jadual 6.1
Tahap Pencapaian Pengurusan Kewangan

Markah Keseluruhan (%)	Tahap	Penarafan
90 - 100	Sangat Baik	
70 - 89	Baik	
50 - 69	Memuaskan	
49 ke bawah	Tidak Memuaskan	

6.6 OBJEKTIF PENGAUDITAN

Bagi membolehkan penarafan diberi kepada tahap pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri, pengauditan telah dijalankan untuk menentukan sama ada:

- Wujudnya struktur dan sistem pengurusan kewangan yang berkesan.
- Wujudnya sistem kawalan dalaman yang berkesan terhadap pungutan hasil, perbelanjaan serta pengurusan akaun amanah, aset dan inventori, pelaburan serta pinjaman.
- Pengurusan kewangan mematuhi undang-undang dan peraturan yang ditetapkan.
- Rekod-rekod yang berkaitan diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini.

6.7 SKOP DAN KAEDAH PENGAUDITAN

6.7.1 Pengauditan telah dijalankan di 9 Jabatan/Agensi Negeri iaitu Pejabat Perbendaharaan Negeri, Jabatan Kebajikan Masyarakat, Jabatan Perkhidmatan Veterinar, Pejabat Pembangunan Negeri, Bahagian Perumahan Dan Kerajaan Tempatan (Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri), Unit Pentadbiran Daerah (Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri), Mahkamah Syariah, Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis dan Majlis Agama Islam Dan Adat Istiadat Melayu Perlis.

6.7.2 Pengauditan telah dijalankan dengan memberi tumpuan terhadap 6 aspek kawalan utama iaitu kawalan pengurusan, kawalan bajet, kawalan terimaan, kawalan perbelanjaan, pengurusan Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah dan deposit serta pengurusan aset, inventori dan stor. Bagi Perbendaharaan Negeri dan Agensi Negeri, kawalan tambahan iaitu terhadap pengurusan pelaburan, pengurusan pinjaman dan pengurusan penyata kewangan turut diaudit.

6.7.3 Bagi menilai tahap kawalan yang telah diwujudkan bagi setiap aspek kawalan utama yang tersebut di atas, pengauditan telah dijalankan dengan menyemak rekod dan dokumen kewangan pada tahun 2008 di peringkat Ibu Pejabat Jabatan/Agensi Negeri. Selain itu, semakan juga dibuat terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2008 dan Penyata Kewangan Agensi Negeri Tahun 2007 dan 2008 bagi menentukan kedudukan pencapaian pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri secara menyeluruh.

6.8 JENIS KAWALAN

Pelaksanaan dan sistem penarafan bagi 7 Jabatan Negeri, Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis dan Majlis Agama Islam Dan Adat Istiadat Melayu Perlis adalah berdasarkan pengauditan terhadap tahap pencapaian kewangan mengikut 6 jenis kawalan seperti berikut:

6.8.1 Kawalan Pengurusan

Bagi menentukan sama ada struktur pengurusan kewangan yang berkesan telah diwujudkan, semakan Audit telah dijalankan terhadap 4 aspek utama kawalan pengurusan iaitu struktur organisasi, sistem dan prosedur, keberkesanan Unit Audit Dalam dan jawatankuasa yang diwujudkan serta pengurusan sumber manusia adalah seperti berikut:

a) Struktur Organisasi

Bagi mewujudkan suatu struktur organisasi yang berkesan, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i. Carta organisasi disediakan dengan lengkap dan kemas kini sepertimana yang ditetapkan di dalam Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991;
- ii. Surat penurunan kuasa disediakan dengan lengkap dan sentiasa dikemaskinikan. Had-had kuasa dan tugas-tugas pegawai yang menjalankan tanggungjawab juga perlu dinyatakan dengan jelas. Seksyen 15A(2) Akta Acara Kewangan, Arahan Perbendaharaan (AP) 11, AP 69 dan AP 101 adalah berkaitan;
- iii. Kehendak Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 dipatuhi. Pekeliling tersebut menetapkan Senarai Tugas bagi setiap pegawai perlu disediakan dengan lengkap dan jelas menunjukkan hubung kait antara penyelia dengan pegawai bawahan serta rakan sejawat dalam organisasi yang sama. Senarai tugas ini juga perlu sentiasa dikemaskinikan; dan
- iv. Kehendak Pekeliling Perkhidmatan Bil. 5 Tahun 2007 dipatuhi. Selaras dengan pekeling tersebut, perancangan dan pelaksanaan pusingan kerja mengikut tempoh yang sesuai dalam pelbagai bidang tugas perlu dilaksanakan bagi membangunkan sumber manusia berpotensi serta berupaya menyumbang kepada kecemerlangan organisasi.

b) Sistem Dan Prosedur

Bagi memastikan sistem dan prosedur yang teratur telah diwujudkan, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i. Manual Prosedur Kerja disediakan dengan lengkap, kemas kini dan dikaji semula secara berterusan. Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 adalah berkaitan;
- ii. Fail Meja bagi setiap jawatan disediakan dengan lengkap, kemas kini dan memiliki kesemua 14 ciri-ciri asas Fail Meja yang ditetapkan. Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 adalah berkaitan; dan
- iii. Pemeriksaan mengejut (sepertimana yang ditetapkan di bawah Arahan Perbendaharaan 309) dijalankan secara berkala (tidak kurang dari sekali dalam 6 bulan) terhadap peti besi, peti wang tunai, laci atau bekas-bekas lain yang diguna untuk menyimpan wang, setem atau barang-barang lain yang berharga. Hasil pemeriksaan itu hendaklah direkodkan dengan lengkap untuk memudahkan rujukan.

c) Jawatankuasa Kewangan Dan Unit Audit Dalam

Kerajaan menetapkan pelbagai jawatankuasa berkaitan hal kewangan ditubuhkan di peringkat Jabatan/Agensi Negeri. Fungsi dan tanggungjawab jawatankuasa tersebut telah ditetapkan melalui surat pekeliling, arahan, garis panduan yang dikeluarkan dari semasa ke semasa. Bagi memastikan jawatankuasa yang telah diwujudkan berfungsi dengan berkesan, Kerajaan juga telah mengeluarkan Panduan Pengurusan Mesyuarat Dan Urusan Jawatankuasa Kerajaan melalui Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 2 Tahun 1991. Panduan ini menetapkan dengan jelas peranan Pengerusi dan urus setia dalam sesuatu mesyuarat bagi memastikan keberkesanan jawatankuasa yang telah diwujudkan. Antara jawatankuasa/unit yang perlu diwujudkan bagi memantapkan tahap pengurusan kewangan adalah seperti berikut:

i. Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun

Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun (JPKA) ditubuhkan di setiap pusat tanggungjawab supaya dapat memantapkan lagi pengurusan kewangan dan akaun agensi-agensi Kerajaan. Sepertimana yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 10 Tahun 2008, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan seorang Pengerusi dan ahli-ahli jawatankuasa dilantik; bermesyuarat setiap 3 bulan; membincangkan perkara yang telah ditetapkan dan mengemukakan Laporan Suku Tahun dengan lengkap kepada pihak berkuasa berkenaan dalam tempoh yang ditetapkan.

ii. Unit Audit Dalam

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 9 Tahun 2004 yang juga diguna pakai oleh Kerajaan Negeri menghendaki Unit Audit Dalam (UAD) ditubuhkan di Jabatan/Agensi Negeri untuk membantu Ketua Jabatan memantapkan pencapaian pengurusan dan memastikan pencapaian objektif organisasi secara cekap dan berhemat. Bagi melaksanakan fungsinya, UAD adalah bertanggungjawab menyediakan dan mengemukakan Rancangan Tahunan Audit Dalam yang diluluskan oleh Ketua Eksekutif kepada Perbendaharaan Malaysia selewat-lewatnya pada 31 Januari, membentangkan Laporan Audit Dalam di Mesyuarat Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun dan mengemukakan Laporan Tahunan Audit Dalam yang telah diluluskan oleh Ketua Eksekutif kepada Perbendaharaan Malaysia selewat-

lewatnya pada 31 Mac tahun berikutnya. Manakala tanggungjawab Ketua Jabatan adalah mengkaji dan meluluskan Rancangan Tahunan dan Laporan Tahunan Audit Dalam, memastikan tindakan susulan diambil terhadap pemerhatian/Laporan Audit Dalam dan memastikan anggota UAD mempertingkatkan pengetahuan dan kemahiran yang diperlukan untuk melaksanakan tanggungjawab mereka secara berkesan.

iii. Jawatankuasa Keutuhan Pengurusan

Selaras dengan Arahan Y.A.B. Perdana Menteri No. 1 Tahun 1998 dan Siri 2 No. 1 Tahun 2000, Jawatankuasa Keutuhan Pengurusan (JKP) hendaklah ditubuhkan di peringkat Kerajaan/Jabatan/Agensi Negeri bagi tujuan mewujudkan pentadbiran Kerajaan/Jabatan/Agensi Negeri dan perkhidmatan awam yang cekap, berdisiplin serta berintegriti. Antara lainnya, Menteri Besar/Ketua Menteri/Ketua Jabatan hendaklah melantik ahli-ahli jawatankuasa dan mempengerusikan mesyuarat berkenaan; bermesyuarat setiap 3 bulan; membincangkan perkara yang telah ditetapkan; menyediakan Laporan Suku Tahun dengan lengkap untuk dikemukakan kepada pihak berkuasa berkenaan dalam tempoh yang ditetapkan.

d) Pengurusan Sumber Manusia

Bagi memastikan pengurusan kewangan dikendalikan dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah menguruskan sumber manusianya dengan cekap seperti menentukan bilangan jawatan dan gred yang sesuai, jawatan diisi sepenuhnya dan latihan dalam bidang kewangan diberi kepada mereka yang terlibat. Jabatan/Agensi Negeri juga dikehendaki memberi pengiktirafan kepada kakitangannya yang cemerlang dan sebaliknya mengambil tindakan tatatertib/surcaj terhadap mereka yang didapati gagal/cuai melaksanakan tanggungjawab yang telah ditetapkan.

6.8.2 Kawalan Bajet

Bagi menentukan sama ada Kementerian/Jabatan telah menguruskan bajet dan peruntukannya dengan cekap, berhemat dan mengikut peraturan, semakan Audit telah dijalankan terhadap 5 aspek utama kawalan bajet iaitu penyediaan bajet, pengagihan peruntukan, kelulusan pindah/tambah peruntukan, pemantauan pencapaian bajet dan pelaporan mengenainya seperti berikut:

a) Penyediaan Bajet

Peraturan kewangan mengenai penyediaan bajet oleh setiap Jabatan/Agensi dikeluarkan pada bulan Mei 2006 melalui Surat Pekeliling Perbendaharaan Negeri Bil. 1 Tahun 2006 (Garis Panduan Bagi Penyediaan Cadangan Anggaran Perbelanjaan Tahun 2007-2008). Selain itu, Arahan Perbendaharaan 29 hingga 46 juga menetapkan peraturan penyediaan anggaran hasil dan perbelanjaan. Antara lainnya, peraturan kewangan mengenai penyediaan bajet menetapkan perkara-perkara mengenai justifikasi setiap anggaran yang disediakan; ketepatan anggaran yang disediakan; prosedur kelulusan bajet di peringkat Kementerian/Jabatan Persekutuan serta pematuan tempoh

yang ditetapkan untuk mengemukakan bajet dan Perjanjian Program kepada Perbendaharaan Malaysia/Pegawai Kewangan Negeri.

b) Pengagihan Peruntukan

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 1 Tahun 2007 antara lainnya menetapkan bahawa Pegawai Pengawal perlu mengagihkan peruntukan kepada pemegang-pemegang waran tertentu sebaik sahaja Waran Am diterima. Mengikut AP 94 pula, pemegang waran peruntukan tersebut boleh mengagihkan waran peruntukan/waran peruntukan kecil kepada pegawai yang berkenaan di mana perlu. Pengagihan waran ini perlu direkodkan dengan lengkap dan kemas kini.

c) Kelulusan Pindah/Tambahan Peruntukan

Peraturan kewangan mengenai pindah/tambah peruntukan antaranya menetapkan Waran Pindah Peruntukan hendaklah ditandatangani oleh Pegawai Pengawal sendiri atau bagi pihaknya oleh mana-mana pegawai bawahannya yang diberi kuasa secara bertulis. Semua pindah peruntukan hendaklah dibuat dalam tahun kewangan berkenaan dan semua Waran Pindah Peruntukan yang dikeluarkan hendaklah disampaikan kepada Perbendaharaan/Bendahari Negeri atau wakilnya tidak lewat dari 31 Disember bagi tahun kewangan berkenaan. Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlulah sentiasa mengawasi dan mengemas kini akaun serta memastikan pindah peruntukan dikemaskinikan dalam Buku Vot supaya kawalan perbelanjaan dapat diuruskan dengan berkesan. Peraturan juga menetapkan pindahan kepada butiran yang telah dikurangkan melalui pindah peruntukan atau pengurangan kepada butiran yang telah ditambah melalui pindah peruntukan adalah tidak dibenarkan kecuali mendapat kelulusan daripada Pegawai Kewangan Negeri terlebih dahulu.

d) Pemantauan Pencapaian Bajet

Peraturan kewangan menghendaki Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan memantau pelaksanaan projek pembangunan dengan rapi bagi memastikan ia dilaksanakan mengikut jadual. Bagi tujuan ini, Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan hendaklah memastikan data mengenai peruntukan dan perbelanjaan projek bagi setiap tahun diisi dan sentiasa dikemas kini dalam Sistem Pemantauan Projek II/kaedah lain yang diterima pakai; impak setiap aktiviti dinilai sekurang-kurangnya sekali dalam masa 5 tahun dan memastikan perbelanjaan tidak melebihi peruntukan yang telah diluluskan.

e) Pelaporan

Pegawai Pengawal dikehendaki menyediakan beberapa jenis laporan seperti Laporan Perbelanjaan Dan Tanggungan serta laporan untuk Buku Anggaran Belanjawan Program Dan Prestasi. Laporan-laporan ini perlu dikemukakan kepada Pegawai Kewangan Negeri/ Bendahari Negeri/Akauntan Negeri dalam tempoh yang ditetapkan. Pegawai Pengawal juga dikehendaki mengemukakan laporan mengenai keperluan aliran wang tunai yang disahkan olehnya kepada Pegawai Kewangan Negeri/ Bendahari Negeri/Akauntan Negeri. Bagi Ketua Jabatan yang bukan Pegawai Pengawal, laporan-laporan berkenaan akan dikemukakan kepada Pegawai Pengawal berkenaan untuk disatukan.

6.8.3 Kawalan Terimaan

Bagi menentukan sama ada segala terimaan telah dikendalikan mengikut peraturan dan diakaunkan dengan sempurna, semakan Audit telah dijalankan terhadap 5 aspek utama kawalan terimaan yang meliputi kawalan borang hasil, penerimaan wang, kemasukan pungutan ke bank, kawalan perakaunan terimaan/hasil dan penyediaan Akaun Belum Terima seperti berikut:

a) Kawalan Borang Hasil

Kawalan terhadap borang-borang hasil seperti buku resit adalah penting untuk memastikan ia tidak disalahgunakan.

b) Penerimaan Wang

Setiap Jabatan/Agensi Negeri perlu memastikan pegawainya yang dipertanggungjawabkan dengan urusan penerimaan wang mematuhi peraturan kewangan yang berkaitan. Semakan Audit telah dijalankan terhadap 4 aspek kawalan dalaman yang ditetapkan oleh Arahan Perbendaharaan bagi penerimaan wang iaitu dari segi kebenaran/kelulusan menerima wang, ciri-ciri keselamatan semasa menerima kutipan, kawalan penerimaan melalui mel dan penerimaan wang di kaunter.

c) Kemasukan Pungutan Ke Bank

Arahan Perbendaharaan telah menetapkan peraturan mengenai kemasukan wang pungutan ke bank bagi memastikan ketepatan dan keselamatan wang berkenaan. Antaranya adalah mengenai penetapan tempoh memasukkan wang ke bank; kawalan keselamatan penghantaran wang dan penyelenggaraan rekod mengenainya; semakan oleh pegawai bertanggungjawab terhadap slip kemasukan wang ke bank dan keselamatan wang yang tidak sempat dimasukkan ke bank.

d) Kawalan Perakaunan Terimaan/Hasil

Bagi memastikan peraturan mengenai perakaunan terimaan/hasil yang ditetapkan dalam Arahan Perbendaharaan dipatuhi, semakan Audit telah dijalankan terhadap penyerahan Akaun Tunai Bulanan kepada Perbendaharaan Negeri; ketepatan penyediaan Penyata Penyesuaian Hasil Bulanan dan ketepatan Buku Tunai.

e) Akaun Belum Terima

Dasar dan tatacara bagi menyelenggarakan dan melaporkan Akaun Belum Terima (ABT) ditetapkan oleh Kerajaan melalui Pekeliling Perbendaharaan Bil. 3 Tahun 2008 dan beberapa Arahan Perbendaharaan. Antara peraturan yang ditetapkan mengenai pengurusan ABT adalah penyediaan Penyata Tunggakan Hasil atau Penyata ABT yang lengkap dan kemas kini; penyerahan Penyata ABT kepada Perbendaharaan Negeri dalam tempoh ditetapkan dan tindakan susulan diambil terhadap jumlah terimaan/hasil yang tertunggak.

6.8.4 Kawalan Perbelanjaan

Bagi menentukan sama ada semua perbelanjaan mengurus dan pembangunan telah dibuat mengikut peraturan yang ditetapkan dan diperakaunkan dengan tepat, semakan Audit telah dijalankan terhadap 3 aspek utama kawalan perbelanjaan iaitu perakaunan, pengurusan perolehan dan pengurusan bayaran seperti berikut:

a) Perakaunan

Semakan Audit telah dibuat untuk menentukan sejauh mana Buku Vot dan Penyata Penyesuaian Perbelanjaan diselenggarakan oleh Kementerian/Jabatan mengikut peraturan yang ditetapkan di dalam Pekeliling dan Arahan Perbendaharaan yang berkaitan.

b) Pengurusan Perolehan

Setiap tahun, Jabatan/Agensi Negeri membelanjakan jutaan ringgit untuk tujuan perolehan bekalan, perkhidmatan dan kerja. Bagi menentukan sejauh mana pengurusan perolehan Jabatan/Agensi Negeri telah mematuhi peraturan yang berkaitan, semakan Audit telah dibuat terhadap pengurusan pembelian terus, sebut harga, tender, kontrak dan kontrak pusat.

c) Pengurusan Bayaran

Semakan Audit telah dijalankan terhadap kawalan dalaman bagi proses bayaran; kesempurnaan bayaran yang memerlukan kelulusan khas; penyediaan dan penyimpanan daftar/rekod pembayaran dan Daftar Bil; bayaran pukal serta panjar wang runcit.

6.8.5 Pengurusan Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah Dan Deposit

Pengurusan dan kawalan terhadap kumpulan wang amanah/akaun amanah dan deposit adalah penting untuk menentukan ia diurus dengan teratur, mengikut pekeling dan arahan amanah yang ditetapkan serta diakaunkan dengan betul dan kemas kini. Semakan Audit telah dijalankan terhadap pengurusan seperti berikut:

a) Kumpulan Wang Amanah / Akaun Amanah

Tatacara pengurusan akaun amanah ditetapkan melalui Surat Pekeling Perbendaharaan Bil. 18 Tahun 2001. Semakan Audit telah dijalankan terhadap pengendalian Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah di Jabatan/Agensi Negeri dari segi penyediaan dan penyerahan Penyata Tahunan untuk diaudit serta kesempurnaan rekod perakaunan/penyata penyesuaian akaun/transaksi akaun.

b) Pengurusan Kumpulan Wang Pinjaman

Jabatan/Agensi Negeri perlu menguruskan kumpulan wang pinjaman dan pendahuluan diri/pelbagai mengikut Pekeling/Surat Pekeling Perbendaharaan yang berkaitan seperti berikut:

- i. Pinjaman kenderaan hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 7 dan 8 Tahun 1993;
- ii. Pinjaman komputer hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 1992;
- iii. Pendahuluan diri hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1993; dan
- iv. Pendahuluan pelbagai hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 13 Tahun 1990.

c) Pengurusan Akaun Deposit

Tatacara dan pengurusan akaun deposit ditetapkan melalui Arahan Perbendaharaan 156 hingga 163.

6.8.6 Pengurusan Aset, Inventori Dan Stor

Aset dan inventori yang diperoleh untuk kegunaan pejabat perlu direkodkan, dikawal dan dipantau dengan sempurna bagi mengelakkan dari berlakunya pembaziran dan penyalahgunaannya. Sehubungan ini, semakan Audit telah dijalankan untuk menilai tahap pematuan Jabatan/Agensi Negeri kepada peraturan-peraturan yang ditetapkan dalam Pekeliling/Surat Pekeliling Perbendaharaan yang berkenaan dan Tatacara Pengurusan Stor berhubung dengan perkara-perkara berikut:

a) Kawalan Umum

Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, Pegawai Pengawal hendaklah mewujudkan Unit Pengurusan Aset yang antaranya bertanggungjawab untuk mengurus pelantikan Pegawai Pemeriksa, Lembaga Pemeriksa dan Jawatankuasa Penyiasat. Unit tersebut juga diberi tanggungjawab menjadi Urus Setia kepada Jawatankuasa Pengurusan Aset Alih Kerajaan yang diwujudkan, menguruskan pelupusan, kehilangan dan hapus kira aset serta menyelaraskan penyediaan laporan mengenainya. Selain itu, Pegawai Pengawal juga hendaklah melantik seorang Pegawai Aset secara bertulis bagi setiap pusat tanggungjawab di bawahnya dan memastikan Pegawai Aset di peringkat Ibu Pejabat diberi tanggungjawab sebagai Setiausaha Jawatankuasa Pengurusan Aset Alih Kerajaan.

b) Penerimaan

Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, seorang Pegawai Penerima hendaklah diberi kuasa untuk menerima dan mengesahkan aset yang diperoleh. Antara lainnya, tanggungjawab seseorang Pegawai Penerima adalah memastikan aset/bekalan pejabat diterima menepati spesifikasi, kualiti dan kuantiti yang telah ditetapkan sebelum pengesahan penerimaannya. Bagi membolehkan Pegawai Penerima membuat rujukan, sesalinan dokumen kontrak hendaklah disimpan oleh pegawai ini. Bagi penerimaan bekalan pejabat pula, Borang Terima Barang perlu disahkan dan direkodkan dalam Kad Kawalan Stok dan Kad Petak. Borang Laporan Penerimaan Aset Alih Kerajaan hendaklah disediakan, disahkan dan dihantar dengan serta merta kepada agen penghantaran atau syarikat pembekal. Aset hendaklah diterima berserta Surat Jaminan dan manual penggunaan/penyenggaraannya.

c) Pendaftaran

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan aset perlu didaftarkan dalam tempoh 2 minggu dari tarikh pengesahan penerimaan. Aset tersebut juga perlu dilabelkan dengan tanda Hak Kerajaan dan nombor siri pendaftaran.

d) Penggunaan, Penyimpanan Dan Pemeriksaan Aset

Bagi memastikan penggunaan, penyimpanan dan pemeriksaan aset diurus dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan peraturan-peraturan seperti berikut yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan yang berkenaan dipatuhi:

- i. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan aset diguna hanya bagi tujuan rasmi sahaja dan mengikut tujuan asal perolehannya. Setiap aset hendaklah dikendalikan oleh pegawai yang mahir dan berkecuali, pengeluaran/penggunaannya direkodkan dengan teratur serta kerosakan aset dilaporkan dengan menggunakan borang yang ditetapkan. Aset juga perlu disimpan di tempat yang selamat dan sesuai serta sentiasa di bawah kawalan pegawai yang bertanggungjawab;
- ii. Pekeliling tersebut juga menghendaki sekurang-kurangnya 2 Pegawai Pemeriksa/Lembaga Verifikasi Stok dilantik secara bertulis. Pemeriksaan aset dilaksanakan sekurang-kurangnya 1 kali setahun dan verifikasi stok dilaksanakan mengikut tempoh yang ditetapkan. Laporan Pemeriksaan Harta Modal dan Laporan Pemeriksaan Inventori disediakan dengan lengkap dan dikemukakan kepada Ketua Jabatan dan seterusnya kepada Perbendaharaan Negeri di mana berkenaan;
- iii. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1980 menetapkan penggunaan kenderaan Jabatan dikawal dengan melantik seorang Pegawai Pengangkutan yang bertanggungjawab meluluskan kegunaan kenderaan dan menyediakan fail sejarah bagi setiap kenderaan, menyelenggarakan Buku Log dengan lengkap dan kemas kini serta menyediakan Cerakinan Bulanan Penggunaan Bahan Api setiap bulan bagi mengawal kegunaan bahan api;
- iv. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1996 pula menetapkan penggunaan kenderaan pegawai Gred JUSA dikawal dengan teratur di mana pembelian minyak setahun tidak melebihi had yang ditetapkan/diluluskan;
- v. Selaras dengan kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 6 Tahun 1999, Kad Inden Minyak perlu dikawal dengan teratur melalui penyelenggaraan Buku Rekod Pergerakan Kad Inden yang lengkap dan kemas kini. Penyata pembelian atau penyata kad perlu disemak sebelum bayaran dilakukan; dan
- vi. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 1999 menetapkan kad elektronik bagi pembayaran tol dikawal dengan teratur dan rekod berhubung dengan penggunaannya diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini.

e) Penyelenggaraan Aset

Bagi memastikan aset diselenggarakan dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i. Senarai aset yang memerlukan penyenggaraan disediakan dengan lengkap dan kemas kini; jadual penyenggaraan disediakan dan dilaksanakan seperti dirancang; penyenggaraan direkodkan dengan betul dan lengkap; program penyenggaraan dinilai dan penyenggaraan aset oleh pihak swasta diselia dan dipantau bagi memastikan syarat-syarat yang ditetapkan dalam perjanjian dipatuhi. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 adalah berkaitan; dan
- ii. Kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1980 dipatuhi. Pekeliling ini menetapkan kenderaan perlu disenggarakan secara berjadual manakala kos penyenggaraan dan pembaikan perlu direkodkan dalam fail kenderaan dan Daftar Harta Modal. Kenderaan juga hendaklah disimpan dengan selamat.

f) Pelupusan

Bagi memastikan pelupusan aset diuruskan dengan teratur dan selaras dengan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i. Lembaga Pemeriksa dilantik untuk tempoh tidak melebihi 2 tahun. Lembaga Pemeriksa perlu menyediakan jadual pemeriksaan dan ia perlu dilaksanakan dalam tempoh satu bulan dari tarikh arahan dikeluarkan. Laporan Lembaga Pemeriksa hendaklah disediakan dan ditandatangani. Lembaga Pemeriksa juga perlu mengesyorkan kaedah pelupusan yang sesuai;
- ii. Perakuan pelupusan aset mekanikal, teknikal, elektrik dan elektronik disediakan oleh Jabatan/Pegawai Teknikal berkaitan. Manakala perakuan pelupusan aset itu disahkan oleh 2 pegawai yang mempunyai 3 tahun pengalaman dan tidak terlibat dengan pengurusan aset berkenaan; dan
- iii. Kaedah pelupusan aset dibuat dengan teratur dan ia dilaksanakan dalam tempoh 3 bulan dari tarikh surat kelulusan dikeluarkan. Sijil Penyaksian Pemusnahan Aset Alih Kerajaan dan Sijil Pelupusan Aset disediakan dan dikemukakan kepada pihak yang meluluskannya. Seterusnya, rekod aset yang telah diluluskan pelupusan itu perlu dikemaskinikan.

g) Kehilangan Dan Hapus Kira

Bagi memastikan kehilangan dan hapus kira aset diuruskan dengan teratur dan selaras dengan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i. Kehilangan aset dilaporkan kepada Ketua Jabatan dengan serta merta dan laporan polis dibuat dalam tempoh 24 jam dari waktu kehilangan. Ketua Pejabat menyediakan Laporan Awal dan dikemukakan kepada Pegawai Pengawal dan Pegawai Kewangan Negeri dalam tempoh 2 hari bekerja. Sesalinan Laporan Awal dikemukakan kepada Pegawai Pengawal, Pegawai Kewangan Negeri dan Ketua Audit Negara atau wakil tempatan Ketua Audit Negara; dan
- ii. Jawatankuasa Penyiasat dilantik secara bertulis oleh Pegawai Pengawal dalam tempoh 2 minggu dari tarikh Laporan Awal disediakan. Laporan Akhir disediakan dalam tempoh 2 bulan dari tarikh lantikan jawatankuasa tersebut walaupun Laporan

Hasil Penyiasatan Polis belum diperolehi. Laporan Akhir yang lengkap hendaklah dikemukakan kepada pihak yang menerima Laporan Awal. Laporan ini perlu dikemukakan dalam tempoh 4 bulan dari tarikh Laporan Awal dihantar.

6.8.7 Pengurusan Pelaburan

Pelaburan merupakan tindakan melabur dana bagi satu tempoh untuk memperoleh kadar pulangan yang dikehendaki dengan menyedari sepenuhnya risiko yang terbabit. Pelaburan yang dibuat hendaklah mengikut peraturan yang berkaitan. Rekod perlu diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini bagi memudahkan kawalan dan pemantauan. Antara elemen kawalan yang perlu diwujudkan adalah penubuhan Jawatankuasa Pelaburan yang berfungsi menguruskan pelaburan Agensi. Antara perkara yang perlu diberi perhatian adalah kuasa melabur, had pelaburan, sasaran pelaburan dan pemantauan pelaburan.

6.8.8 Pengurusan Pinjaman

Pinjaman dibuat bagi membiayai pelbagai projek untuk pembangunan ekonomi negeri, menampung perbelanjaan dan meningkatkan taraf pembangunan serta kemajuan penduduk. Pinjaman tersebut hendaklah digunakan mengikut maksud pinjaman dimohon. Antara perkara yang perlu diberi perhatian adalah kuasa untuk meminjam, penyelenggaraan rekod pinjaman yang lengkap dan kemas kini, perjanjian pinjaman disediakan dan mekanisme kawalan serta pemantauan pinjaman.

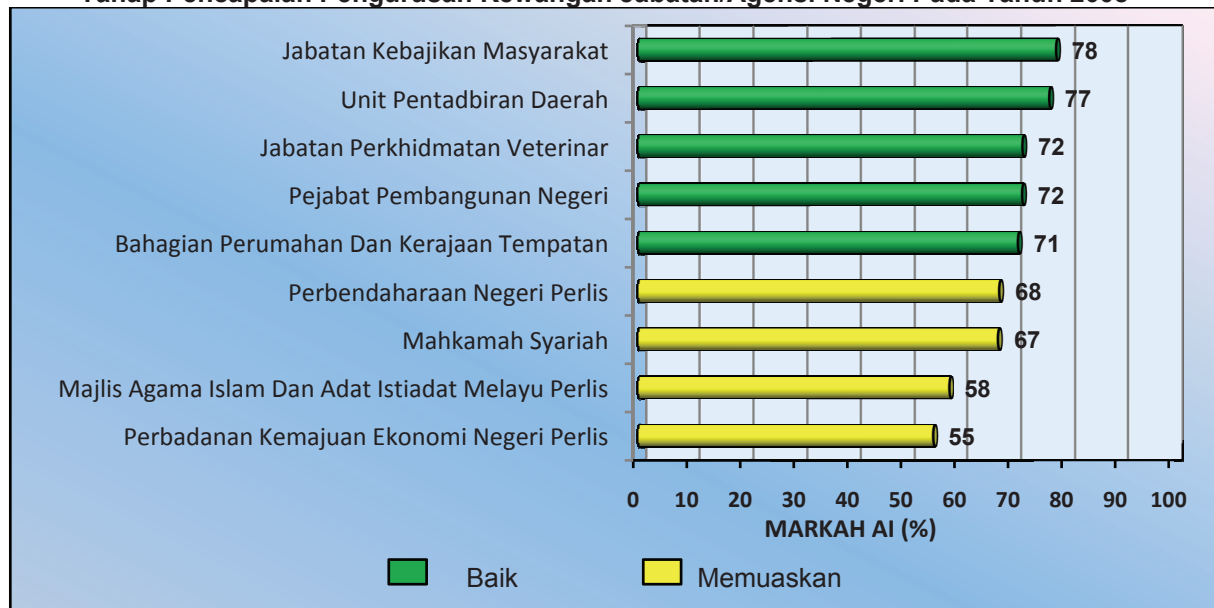
6.8.9 Penyata Kewangan

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 4 Tahun 2007 menghendaki Agensi Negeri mengemukakan Penyata Kewangan kepada Ketua Audit Negara tidak lewat dari 30 April setiap tahun. Ini membolehkan penyata kewangan dan laporan tahunan Agensi Negeri dibentangkan di Dewan Undangan Negeri pada tahun yang sama dan tidak lewat dari 31 Disember setiap tahun. Pekeliling ini bertujuan untuk meningkatkan akauntabiliti dan tadbir urus yang baik di semua Agensi Negeri. Di samping itu, pembentangan awal membolehkan *stakeholders* menilai pencapaian Agensi Negeri yang lebih jelas, lengkap dan relevan.

6.9 TAHAP PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN

Hasil daripada pengauditan yang telah dijalankan mendapati pencapaian pengurusan kewangan di Jabatan Kebajikan Masyarakat, Unit Pentadbiran Daerah (Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri), Jabatan Perkhidmatan Veterinar, Pejabat Pembangunan Negeri dan Bahagian Perumahan Dan Kerajaan Tempatan (Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri) adalah pada tahap baik manakala Pejabat Perbendaharaan Negeri, Mahkamah Syariah, Majlis Agama Islam Dan Adat Istiadat Melayu dan Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis adalah pada tahap memuaskan. Tahap pencapaian pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri adalah seperti di **Carta 6.1**.

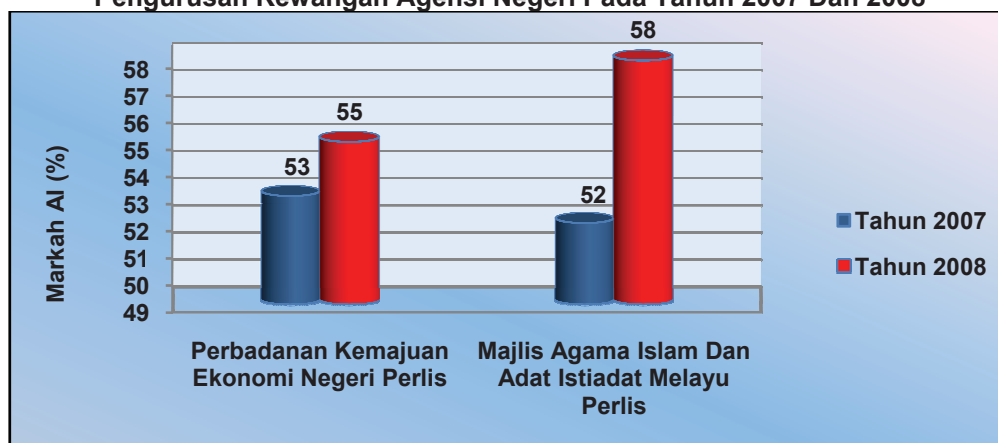
Carta 6.1
Tahap Pencapaian Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri Pada Tahun 2008

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

Analisis terhadap pencapaian pengurusan kewangan Jabatan/Agensi mendapati 5 Jabatan/Agensi atau 55.5% daripada 9 Jabatan/Agensi yang diaudit pada tahun 2008 telah mencapai tahap baik berbanding hanya 1 Jabatan atau 14.3% daripada 7 Jabatan/Agensi yang diaudit pada tahun 2007. Pengauditan yang dijalankan juga mendapati pencapaian pengurusan kewangan Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis dan Majlis Agama Islam Dan Adat Istiadat Melayu Perlis telah menunjukkan peningkatan berbanding pencapaian pada tahun 2007. Bagaimanapun, penarafan pencapaian pengurusan kewangan masih lagi di tahap memuaskan. Kedua-dua Agensi ini masih belum mengambil tindakan pembetulan terhadap perkara yang dibangkitkan oleh pihak Audit sebelum ini terutamanya berkaitan dengan kawalan pengurusan, kawalan terimaan, kawalan perbelanjaan, pengurusan akaun amanah serta pengurusan aset dan inventori. Perbandingan tahap pencapaian indeks akauntabiliti pengurusan kewangan bagi Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis dan Majlis Agama Islam Dan Adat Istiadat Melayu Perlis pada tahun 2008 berbanding 2007 adalah seperti di **Carta 6.2**.

Carta 6.2
Perbandingan Tahap Pencapaian Indeks Akauntabiliti Pengurusan Kewangan Agensi Negeri Pada Tahun 2007 Dan 2008

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

6.10 RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Pencapaian pengurusan kewangan Jabatan/Agensi masih boleh dipertingkatkan lagi sekiranya Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan bukan sahaja mengambil tindakan memperbetulkan kelemahan-kelemahan yang dibangkitkan oleh pihak Audit, bahkan juga mengambil tindakan pencegahan bagi memastikan kelemahan yang sama tidak berulang. Bagi memantapkan lagi pencapaian pengurusan kewangan, pertimbangan perlu diberi kepada perkara berikut:

- a) Di peringkat Jabatan/Agensi Negeri, Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun (JPKA) antara lainnya telah dipertanggungjawabkan untuk membincangkan isu-isu yang dibangkitkan oleh Jabatan Audit Negara. Bagaimanapun, didapati JPKA tidak membincangkan isu-isu tersebut secara mendalam untuk mematuhi kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 10 Tahun 2008 yang menetapkan pelbagai perkara yang perlu dibincangkan oleh jawatankuasa ini.
- b) Pegawai Pengawal hendaklah memastikan jawatankuasa yang telah diwujudkan berfungsi dengan berkesan dengan mematuhi Panduan Pengurusan Mesyuarat dan Urusan Jawatankuasa-jawatankuasa Kerajaan yang dikeluarkan melalui Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 2 Tahun 1991.
- c) Memandangkan pengauditan terhadap pengurusan kewangan yang dijalankan oleh Jabatan Audit Negara bagi tujuan memberi penarafan adalah terhad kepada beberapa pusat tanggungjawab (PTJ) sahaja, Pegawai Pengawal patut mengarahkan Unit Audit Dalamnya menjalankan pengauditan di semua PTJ lain secara berkala untuk memastikan sama ada kelemahan yang sama juga berlaku di pejabat berkenaan. Sehubungan ini, adalah disyorkan supaya Unit Audit Dalam bekerjasama dengan Jabatan Audit Negara untuk melaksanakan pengauditan bagi tujuan memberi penarafan kepada tahap pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri yang berkenaan.
- d) Pegawai Pengawal perlu memastikan UAD berfungsi dengan lebih cekap dan berkesan. Bagi tujuan ini, Pegawai Pengawal hendaklah memastikan UAD mempunyai kakitangan yang mencukupi dari segi bilangan, gred dan kepakaran. UAD hendaklah diberi kebebasan untuk melaksanakan pengauditan dan melaporkan penemuannya. Setiap proses kerja pengauditan mesti mempunyai mekanisme yang boleh menjamin kualiti dan integritinya.
- e) Bagi memperbaiki tahap pengurusan kewangan, penglibatan Pegawai Pengawal dan Ketua Jabatan perlu dipertingkatkan. Mereka perlu terlibat secara *hands on* dalam urusan tersebut.

- f)** Tindakan surcaj hendaklah dikenakan terhadap mereka yang gagal memungut hasil atau membuat bayaran yang tidak teratur. Surcaj juga patut diambil terhadap Ketua Jabatan/Bahagian yang gagal mengambil tindakan terhadap pegawai bawahan yang gagal melaksanakan tanggungjawab mereka.
- g)** Pegawai Pengawal perlu memastikan setiap pegawai di bawah jagaannya mempunyai fail meja yang lengkap dan kemas kini. Penyediaan fail meja adalah perlu bagi membolehkan pegawai memahami dengan jelas tugas dan hubungannya dengan pegawai lain.
- h)** Pegawai Pengawal perlu menjalankan pemeriksaan mengejut secara berkala seperti yang ditetapkan oleh Arahana Perbendaharaan 309.
- i)** Pegawai Pengawal perlu memastikan pegawai Jabatan/Agensi diberi latihan yang berterusan dalam bidang tugasnya. Latihan yang diberikan dapat membantu pegawai melaksanakan tugas dengan lebih cekap dan berkesan.
- j)** Setiap aset Jabatan/Agensi perlu disenggara mengikut kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007. Penyelenggaraan rekod aset adalah penting bagi memastikan pengurusan aset Jabatan/Agensi dilaksanakan secara cekap.

BAHAGIAN V PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI

BAHAGIAN V

PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI

7. PENDAHULUAN

Mengikut Akta Audit 1957, Ketua Audit Negara dikehendaki menjalankan pengauditan Penyata Kewangan Agensi Negeri seperti Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan. Pengauditan dilaksanakan bagi mengesah dan memastikan penyata kewangan adalah bebas daripada kesalahan dan ketinggalan yang *material* serta memberi pendapat sama ada penyata itu menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama dengan berpandukan Akta dan piawaian yang diluluskan.

7.1 PENGAUDITAN PENYATA KEWANGAN

7.1.1 Pada tahun 2008, Penyata Kewangan bagi 1 Badan Berkanun Negeri, 2 Kumpulan Wang dan 1 Majlis Agama Islam telah diaudit sendiri oleh Jabatan Audit Negara manakala 3 Penyata Kewangan bagi Badan Berkanun Negeri dan 1 Pihak Berkuasa Tempatan diaudit oleh firma audit swasta yang dilantik bagi pihak dan di bawah arahan Ketua Audit Negara. Pelantikan firma audit swasta berasaskan kepada peruntukan Seksyen 7(3) Akta Audit 1957 yang memberi kuasa kepada Ketua Audit Negara untuk melantik pihak yang berkebolehan menjalankan pengauditan bagi pihak beliau.

7.1.2 Bagi memastikan Firma Audit Swasta (FAS) menjalankan pengauditan selaras dengan arahan yang ditetapkan, Jabatan Audit Negara memantau sebelum, semasa dan selepas pengauditan dilaksanakan. Sebelum pengauditan dijalankan, FAS dikehendaki menyediakan Memorandum Perancangan Audit. Melalui memorandum ini, Jabatan Audit Negara dapat memastikan FAS mempunyai pendekatan dan skop Audit yang menyeluruh dan mencukupi untuk menjalankan pengauditan. Di akhir pengauditan, FAS dikehendaki mengemukakan penemuan Audit berserta fail kertas kerja, senarai terperinci dan laporan juruaudit mengenai penyata kewangan yang diaudit. Fail kertas kerja akan disemak bagi memastikan perkara yang dibangkitkan mempunyai bukti audit yang mencukupi dan memuaskan. Prestasi FAS akan dinilai dan diambil kira semasa membuat keputusan untuk ditawarkan bagi kerja pengauditan penyata kewangan seterusnya.

7.2 KEDUDUKAN PENYERAHAN PENYATA KEWANGAN

7.2.1 Semua Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan hendaklah diserahkan kepada Jabatan Audit Negara untuk diaudit mengikut tempoh seperti yang telah ditetapkan oleh undang-undang. Sehingga 30 Jun 2009, semua Agensi telah memberikan komitmen yang baik dengan mengemukakan Penyata Kewangan Tahun 2007 kepada Jabatan Audit Negara untuk tujuan pengauditan. Semua Penyata Kewangan Tahun 2007 tersebut telah diaudit dan dikeluarkan Sijil Ketua

Audit Negara. Bagaimanapun bagi Penyata Kewangan Tahun 2008, 6 agensi masih belum menyerahkan Penyata Kewangan untuk diaudit. Kedudukan penyerahan dan pengauditan Penyata Kewangan Agensi sehingga 30 Jun 2009 adalah seperti di **Jadual 7.1**.

Jadual 7.1
Kedudukan Penyerahan Dan Pengauditan
Penyata Kewangan Agensi Negeri Perlis Sehingga 30 Jun 2009

Bil.	Nama Agensi	Tahun		
		Penyata Kewangan Telah Disahkan	Penyata Kewangan Sedang Diaudit	Penyata Kewangan Belum DiSerahkan
1.	Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis	2007	-	2008
2.	Yayasan Islam Perlis	2007	-	2008
3.	Majlis Sukan Negeri Perlis	2007	-	2008
4.	Lembaga Amanah Kumpulan Wang Biasiswa Negeri Perlis	2007	-	2008
5.	Kumpulan Wang Hadiah Pelajaran Rakyat (Bukan Melayu) Negeri Perlis	2007	-	2008
6.	Majlis Agama Islam Dan Adat Istiadat Melayu Perlis	2007	-	2008
7.	Majlis Perbandaran Kangar	2007	2008	-
8.	Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Perlis	2007	2008	-

Sumber : Rekod Jabatan Audit Negara

7.2.2 Pada Januari 2009, Surat Pekeliling Setiausaha Kerajaan Negeri telah dikeluarkan, meminta semua Agensi membentangkan Penyata Kewangan yang telah diaudit dalam Dewan Undangan Negeri pada tahun berikutnya. Bagi memastikan ia terlaksana, Penyata Kewangan hendaklah disediakan dan diserahkan kepada Ketua Audit Negara sebelum 30 April tahun berikutnya.

7.3 PERSIJILAN PENYATA KEWANGAN

7.3.1 Pengauditan terhadap Penyata Kewangan Agensi dibuat oleh Jabatan Audit Negara bagi memberi pendapat sama ada ia telah disediakan dengan benar dan saksama. Semua rekod perakaunan yang berkaitan telah diperiksa bagi memastikan ia telah diselenggarakan dengan baik dan kemas kini. Pendapat Audit yang dikeluarkan telah dizahirkan melalui sijil Ketua Audit Negara. Selaras dengan piawaian pengauditan yang diluluskan, sijil tersebut dibahagikan kepada 4 jenis seperti berikut:

- a) Sijil Tanpa Teguran (*Unqualified*) dikeluarkan apabila Penyata Kewangan memberi gambaran yang benar dan saksama;
- b) Sijil Berteguran (*Qualified*) dikeluarkan apabila kesan sebarang perbezaan pendapat dengan pengurusan atau kekangan terhadap skop adalah tidak begitu penting dan menyeluruh untuk mengeluarkan Sijil Bertentangan atau Sijil Penafian;
- c) Sijil Bertentangan (*Adverse*) dikeluarkan apabila kesan perbezaan pendapat adalah material dan menyeluruh terhadap Penyata Kewangan dan mewujudkan kekeliruan ataupun ketidaksempurnaan Penyata Kewangan; dan
- d) Sijil Penafian (*Disclaimer*) dikeluarkan apabila kesan yang mungkin timbul oleh kekangan terhadap skop adalah material dan menyeluruh menyebabkan bukti audit tidak mencukupi untuk memberi pendapat terhadap Penyata Kewangan.

7.3.2 Setakat bulan Jun 2009, sebanyak 12 Penyata Kewangan Agensi telah dikeluarkan sijil Ketua Audit Negara melibatkan 8 Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri, 2 Penyata Kewangan Kumpulan Wang, 1 Penyata Kewangan Majlis Agama Islam dan 1 Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan. Sebanyak 6 sijil Ketua Audit Negara berbentuk Sijil Tanpa Teguran dan 6 berbentuk Sijil Berteguran telah dikeluarkan. Maklumat lengkap mengenai sijil yang dikeluarkan kepada Agensi adalah seperti di **Jadual 7.2**.

Jadual 7.2
Jenis Sijil Ketua Audit Negara Yang Dikeluarkan Sehingga 30 Jun 2009

Bil.	Agensi / Kumpulan Wang	Tahun Akaun	Jenis Sijil
1.	Majlis Sukan Negeri Perlis	2005 2006 2007	Tanpa Teguran
2.	Lembaga Amanah Kumpulan Wang Biasiswa Negeri Perlis	2007	Tanpa Teguran
3.	Kumpulan Wang Hadiah Pelajaran Rakyat (Bukan Melayu) Negeri Perlis	2007	Tanpa Teguran
4.	Majlis Perbandaran Kangar	2007	Tanpa Teguran
5.	Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis	2006 2007	Berteguran
6.	Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Perlis	2007	Berteguran
7.	Yayasan Islam Perlis	2006 2007	Berteguran
8.	Majlis Agama Islam Dan Adat Istiadat Melayu Perlis	2007	Berteguran

Sumber : Rekod Jabatan Audit Negara

7.3.3 Isu yang dibangkitkan oleh Jabatan Audit Negara bagi pengeluaran Sijil Berteguran adalah seperti berikut:

- a) Penyata Kewangan yang disediakan tidak disatukan dengan Penyata Kewangan Syarikat Subsidiari dan Syarikat Bersekutu;
- b) Rekod dan dokumen sokongan Hartanah, Loji Dan Peralatan tidak disediakan;
- c) Aset yang disewakan telah salah dinyatakan sebagai Inventori;
- d) Peruntukan Rosot Nilai tidak disediakan bagi pelaburan saham siar harga dan saham amanah yang mengalami penurunan harga;
- e) Jumlah pinjaman diterima telah berkurang dinyatakan;
- f) Terimaan dicatat dua kali menyebabkan akaun bank terlebih catat sebanyak jumlah yang sama; dan
- g) Penyata Penyesuaian Bank tidak disediakan bagi menerangkan perbezaan yang ada.

7.4 PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN

Perkara 107(2) Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan supaya Laporan Ketua Audit Negara mengenai penyata kewangan yang telah disahkan hendaklah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Sehingga Jun 2009, semua 5 Agensi dan 2 Kumpulan Wang telah membentangkan penyata kewangan yang telah disahkan di Dewan Undangan Negeri.

Kedudukan pembentangan Penyata Kewangan Agensi Negeri di Dewan Undangan Negeri adalah seperti di **Jadual 7.3**.

Jadual 7.3
Kedudukan Pembentangan Penyata Kewangan Yang Telah Dikeluarkan Sijil Ketua Audit Negara Di Dewan Undangan Negeri Sehingga 30 Jun 2009

Bil.	Agensi / Kumpulan Wang	Tahun Akaun	Tarikh Pembentangan Di Dewan Undangan Negeri/Pewartaan
1.	Lembaga Amanah Kumpulan Wang Biasiswa Negeri Perlis	2007	11.11.2008
2.	Kumpulan Wang Hadiah Pelajaran Rakyat (Bukan Melayu) Negeri Perlis	2007	11.11.2008
3.	Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Perlis	2006 2007	25.06.2008 13.04.2009
4.	Majlis Perbandaran Kangar	2002 - 2007	13.04.2009
5.	Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis	2006 2007	11.11.2008 Belum Dibentangkan
6.	Yayasan Islam Perlis	2006 2007	13.04.2009 Belum Dibentangkan
7.	Majlis Agama Islam Dan Adat Istiadat Melayu Perlis	2005 - 2007	Belum Dibentangkan

Sumber : Rekod Jabatan Audit Negara

7.5 PRESTASI KEWANGAN

7.5.1 Berdasarkan Penyata Kewangan Tahun 2007, semua Agensi Negeri mencatatkan surplus dalam Penyata Pendapatan Dan Perbelanjaan, kecuali Yayasan Islam Perlis yang mengalami defisit berjumlah RM2.93 juta dan Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Perlis berjumlah RM0.31 juta. Kedudukan kewangan Agensi pada tahun 2007 adalah seperti di **Jadual 7.4**.

Jadual 7.4
Prestasi Kewangan Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam Dan Pihak Berkuasa Tempatan Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2007

Bil.	Agensi / Kumpulan Wang	Penyata Pendapatan Dan Perbelanjaan Sehingga 31.12.2007			Kunci Kira-kira Pada 31.12.2007		
		Pendapatan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	Surplus/ (Defisit) (RM Juta)	Aset Semasa (RM Juta)	Tanggungan Semasa (RM Juta)	Harta Bersih Semasa (RM Juta)
1.	Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis	11.68	10.84	0.84	45.14	83.51	(38.37)
2.	Yayasan Islam Perlis	3.82	6.75	(2.93)	9.11	19.46	(10.35)
3.	Majlis Sukan Negeri Perlis	0.15	0.20	(0.05)	0.09	0.01	0.08
4.	Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Perlis	3.07	3.38	(0.31)	0.28	0.41	(0.13)
5.	Lembaga Amanah Kumpulan Wang Biasiswa Negeri Perlis	0.30	0.02	0.28	4.78	0.00	4.78
6.	Kumpulan Wang Hadiah Pelajaran Rakyat (Bukan Melayu) Perlis	0.03	0.00	0.03	0.50	0.00	0.50
7.	Majlis Agama Islam Dan Adat Istiadat Melayu Perlis	17.88	11.49	6.39	26.48	0.51	25.97
8.	Majlis Perbandaran Kangar	18.24	12.70	5.54	23.85	8.52	15.33

Sumber : Penyata Kewangan Agensi Tahun 2007

7.5.2 Penyata Pendapatan Dan Perbelanjaan Majlis Agama Islam Dan Adat Istiadat Melayu Perlis (Majlis) bagi tahun berakhir 31 Disember 2007 mencatatkan surplus berjumlah RM6.39 juta manakala Majlis Perbandaran Kangar berjumlah RM5.54 juta. Surplus yang dicatatkan oleh Majlis meningkat RM0.09 juta atau 1.4% kepada RM6.39 juta berbanding RM6.30 juta pada tahun 2006. Peningkatan ini disebabkan pengurangan dalam peratusan agihan berbanding terimaan zakat. Pada tahun 2007, jumlah terimaan zakat telah meningkat kepada RM17.88 juta berbanding RM13.30 juta pada tahun 2006. Bagi Majlis Perbandaran Kangar, surplus yang dicatatkan pada tahun 2007 telah meningkat RM2.84 juta atau 105.2% kepada RM5.54 juta berbanding RM2.70 juta pada tahun 2006. Surplus tersebut disebabkan peningkatan dalam pendapatan Majlis Perbandaran Kangar berjumlah RM2.81 juta kepada RM18.24 juta berbanding RM15.43 juta pada tahun 2006. Ia disebabkan peningkatan dalam terimaan Bantuan Tahunan Kerajaan Persekutuan dan Cukai Langsung masing-masing berjumlah RM1.69 juta dan RM1.12 juta.

7.5.3 Yayasan Islam Perlis (Yayasan) mencatat defisit dalam Penyata Pendapatan Dan Perbelanjaan sejak tahun 1998. Sumber pendapatan terhad yang diterima daripada dividen saham, keuntungan jualan saham, sewaan tanah dan sumbangan amal jariah tidak cukup untuk menampung perbelanjaan mengurusnya. Kekurangan sumber pendapatan ini diatasi dengan mendapatkan pinjaman daripada Kerajaan Negeri Perlis dan Majlis Agama Islam Dan Adat Istiadat Melayu Perlis.

7.5.4 Harta Bersih Semasa ialah perbandingan antara Aset Semasa dan Tanggungan Semasa. Ia mengukur keupayaan Agensi membuat penjelasan terhadap tanggungan semasa dalam jangka masa yang singkat. Majlis Agama Islam Dan Adat Istiadat Melayu Perlis, Majlis Perbandaran Kangar dan Kumpulan Wang Hadiah Pelajaran Rakyat (Bukan Melayu) Perlis mencatatkan lebihan dalam Harta Bersih Semasa yang tertinggi iaitu berjumlah RM25.97 juta, RM15.33 juta dan RM4.78 juta. Bagaimanapun, Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis (Perbadanan) dan Yayasan Islam Perlis (Yayasan) mencatatkan kurangan dalam Harta Bersih Semasa berjumlah RM38.37 juta dan RM10.35 juta. Tunggakan bayaran balik pinjaman Perbadanan sahaja berjumlah RM72.21 juta manakala Yayasan berjumlah RM9.69 juta.

7.5.5 Tunggakan Cukai Taksiran dan Cukai Perkhidmatan Majlis Perbandaran Kangar pada tahun 2008 berjumlah RM16.37 juta berbanding RM17.35 juta pada tahun 2007, penurunan RM0.98 juta atau 5.7%. Pada tahun 2008, Majlis telah mengambil tindakan undang-undang dengan menghantar notis saman terhadap pembayar yang mempunyai tunggakan Cukai Taksiran. Kerjasama dengan Pejabat Tanah Dan Galian Negeri Perlis juga dibuat dengan mengkaveat pegangan yang terlibat. Usaha ini perlu terus digiatkan bagi mengurangkan lagi tunggakan cukai taksiran.

7.6 RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Pada keseluruhannya, penyerahan Penyata Kewangan tahun 2007 oleh Agensi kepada Jabatan Audit Negara untuk diaudit adalah memuaskan. Mengikut Enakmen yang berkuat kuasa, Agensi dikehendaki mengemukakan Penyata Kewangan untuk diaudit dalam tempoh 6 bulan selepas berakhirnya sesuatu tahun kewangan. Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri telah mengeluarkan pekeliling mengarahkan semua Agensi mengemukakan Penyata Kewangan ke Jabatan Audit Negara sebelum 30 April tahun berikutnya. Agensi yang lewat mengemukakan Penyata Kewangan tahun 2007 ialah Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perlis, Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Perlis, Yayasan Islam Perlis, Majlis Sukan Negeri Perlis dan Majlis Agama Islam Dan Adat Istiadat Melayu Perlis. Agensi diingatkan supaya mematuhi kehendak undang-undang yang menghendaki Penyata Kewangan disediakan, diaudit dan dibentangkan di Dewan Undangan Negeri.

**BAHAGIAN VI
PEMBENTANGAN
LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA
DAN MESYUARAT JAWATANKUASA
KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI**

BAHAGIAN VI
PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN
MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

8. PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA MENGENAI PENYATA KEWANGAN

Menurut Seksyen 16(2) Akta Acara Kewangan 1957, Penyata Kewangan hendaklah dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri seberapa segera yang boleh selepas diaudit oleh Ketua Audit Negara. Perkara 107(2) Perlembagaan Persekutuan pula menghendaki Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan Akaun Agensi Kerajaan Negeri dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis bagi tahun 2007 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri pada 11 November 2008.

9. MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

Bagi tempoh bulan Januari hingga Disember 2008, Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri Perlis tidak pernah mengadakan mesyuarat kerana terdapat pertukaran ahli jawatankuasa mesyuarat. Pelantikan ahli jawatankuasa yang baru telah dibuat pada bulan Julai 2008. Selaras dengan peranan jawatankuasa untuk menegakkan Akauntabiliti Awam, jawatankuasa hendaklah lebih kerap bermesyuarat membincangkan Laporan Ketua Audit Negara yang terkini, mengkaji kes lama yang belum selesai dan memastikan syor-syor Jawatankuasa diambil tindakan oleh Jabatan/Agensi Negeri.

PENUTUP

PENUTUP

Pelaksanaan Indeks Akauntabiliti Pengurusan Kewangan yang dilaksanakan buat kali kedua pada tahun 2008 telah menunjukkan pencapaian pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri yang bertambah baik namun masih berlaku beberapa kelemahan seperti yang dilaporkan.

Kelemahan dalam penyediaan penyata kewangan Agensi Negeri dan pengurusan kewangan yang dilaporkan dalam Laporan ini menggambarkan bahawa tahap akauntabiliti pengurusan wang awam masih perlu dipertingkatkan. Langkah pembetulan perlu diambil bagi memastikan wujudnya akauntabiliti dan integriti dalam pengurusan kewangan.

Antara faktor utama yang menyebabkan wujudnya kelemahan dalam penyediaan penyata kewangan Agensi Negeri dan pengurusan kewangan adalah ketiadaan penyeliaan yang rapi dan latihan yang bersesuaian tidak diberi kepada pegawai. Oleh itu, adalah disyorkan Pegawai Pengawal yang terlibat mematuhi standard perakaunan dan prosedur kewangan, menyelia kerja yang dilaksanakan oleh pegawai, menyediakan prosedur kerja yang lengkap dan mengadakan program latihan/kursus yang berterusan kepada pegawai yang terlibat dalam pengurusan kewangan agar mereka dapat meningkatkan pengetahuan dan kompetensi dalam melaksanakan tugas.

Memandangkan pengauditan yang dijalankan oleh Jabatan Audit Negara adalah berdasarkan persampelan dan skop tertentu, Pegawai Pengawal yang terlibat juga perlu mengaturkan supaya pemeriksaan secara menyeluruh dijalankan untuk menentukan sama ada kelemahan yang sama juga berlaku di bahagian lain yang tidak diaudit dan seterusnya mengambil tindakan pembetulan.

JABATAN AUDIT NEGARA
Putrajaya

16 Julai 2009

LAMPIRAN

**SIJIL KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI PERLIS
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2008**

Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perlis bagi tahun berakhir 31 Disember 2008 telah diaudit atas arahan saya selaras dengan Akta Audit 1957. Pihak pengurusan Kerajaan Negeri adalah bertanggungjawab terhadap Penyata Kewangan ini dan tanggungjawab saya adalah mengaudit dan memberi pendapat terhadap Penyata Kewangan tersebut. Pengauditan telah dilaksanakan dengan berpandukan piawaian pengauditan yang diluluskan.

Pada pendapat saya, Penyata Kewangan ini memberi gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Perlis pada 31 Disember 2008; hasil operasi serta aliran tunainya bagi tahun tersebut berdasarkan piawaian perakaunan yang diluluskan. Rekod perakaunannya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

(TAN SRI DATO' SETIA HAJI AMBRIN BIN BUANG)

Ketua Audit Negara
Malaysia.

Putrajaya
1 Julai 2009

Lembaran Imbangan
seperti pada 31 Disember 2008

Penyata	Nota	2008 RM	2007 RM
WANG AWAM			
A	WANGTUNAI	31,519,347.87	11,688,422.96
B	PELABURAN	4,000,000.00	25,000,000.00
		35,519,347.87	36,688,422.96
DIPEGANG BAGI:			
KUMPULAN WANG DISATUKAN			
C	AKAUN HASIL DISATUKAN	(133,756,149.81)	(121,074,393.59)
D	AKAUN PINJAMAN DISATUKAN	7,000,000.00	0.00
E	AKAUN AMANAH DISATUKAN	162,275,497.68	157,762,816.55
		35,519,347.87	36,688,422.96

Lembaran Imbangan ini hendaklah dibaca bersama dengan penyata dan nota yang dilampirkan

PEGAWAI KEWANGAN NEGERI
DATO' H.J. MUSA B. H.J. HASSAN
PEGAWAI KEWANGAN NEGERI
PERLIS

BENDAHARI NEGERI
ROHANI BT. CHE MIE
BENDAHARI NEGERI
PERLIS

Penyata Akaun Memorandum
seperti pada 31 Disember 2008

Penyata	Nota	2008	2007
F ASET			
I Pinjaman Boleh Tuntut		40,889,488.14	24,103,488.14
II Tunggakan Hasil		26,368,239.88	26,673,824.78
G TANGGUNGAN			
I Hutang Awam		327,642,201.08	238,532,831.48

Penyata akaun Memorandum ini hendaklah dibaca bersama dengan penyata dan nota yang dilampirkan.

PEGAWAI KEWANGAN NEGERI
DATO' H.J. MUSA B. H.J. HASSAN
PEGAWAI KEWANGAN NEGERI
PERLIS

BENDAHARI NEGERI/AKAUNTAN NEGERI
ROHANI BT. CHE MIE
BENDAHARI NEGERI
PERLIS

Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wangtunai seperti pada 31 Disember 2008

TERIMAAN			
Hasil	Penyata C	(RM)	(RM)
Hasil Cukai		11,602,938.37	
Hasil Bukan Cukai		30,762,206.81	
Terimaan Bukan Cukai		35,079,490.89	77,444,636.07
Pinjaman	Penyata D		
Pinjaman Dalam Negeri		27,078,837.60	27,078,837.60
Pinjaman Luar Negeri			
Terimaan Modal	Penyata E1a		
Terimaan Balik Pinjaman		2,938,600.56	
Jualan Aset Modal		0.00	
Pelbagai Terimaan Modal		31,878,734.00	34,817,334.56
Lain-Lain Terimaan	Penyata E		
Terimaan Amanah		21,029,501.61	21,029,501.61
Jumlah Terimaan			160,370,309.84
BAYARAN			
Perbelanjaan Mengurus	Penyata C		
Emolumen		(27,932,323.04)	
Perkhidmatan Dan Bekalan		(34,370,107.33)	
Aset		(2,080,357.73)	
Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap		(25,407,596.59)	
Perbelanjaan Lain		(336,007.60)	(90,126,392.29)
Perbelanjaan Pembangunan	Penyata E1a		
Langsung		(51,334,155.04)	
Pinjaman		0.00	(51,334,155.04)
Perbelanjaan Modal	Penyata B		
Pembelian Instrumen Kewangan		21,000,000.00	21,000,000.00
Bayaran Balik Pinjaman	Penyata D		
Pinjaman Dalam Negeri		(20,078,837.60)	(20,078,837.60)
Pinjaman Luar Negeri			
Lain-Lain Bayaran	Penyata E		
Bayaran Amanah		0.00	0.00
Jumlah Bayaran			(140,539,384.93)
Tambah / (Kurangan) Wangtunai			19,830,924.91
Wangtunai pada 01 Januari 2008	Penyata A		11,688,422.96
JUMLAH WANGTUNAI PADA 31 DISEMBER 2008			31,519,347.87

C

Penyata Akaun Hasil Disatukan seperti tahun berakhir 31 Disember 2008

Perihal	2008			2007	
	Belanjawan	Sebenar		Sebenar	
	RM	RM	% Belanjawan	RM	% Belanjawan
BAKI PADA 1 JANUARI		(121,074,393.59)		(111,691,082.77)	
I HASIL					
Hasil Cukai	10,242,910.00	11,602,938.37	113.28	10,522,468.55	94.42
Hasil Bukan Cukai	26,540,400.00	30,762,206.81	115.91	31,819,205.49	125.41
Terimaan Bukan Hasil	29,108,650.00	35,079,490.89	120.51	25,163,709.04	89.21
Jumlah Hasil	65,891,960.00	77,444,636.07	117.53	67,505,383.08	104.30
II PERBELANJAAN MENGURUS					
Emolumen	30,550,380.00	27,932,323.04	91.43	24,356,640.38	95.95
Perkhidmatan Dan Bekalan	35,961,113.58	34,370,107.33	95.58	29,265,195.64	93.82
Aset	2,174,802.00	2,080,357.73	95.66	1,145,063.18	90.38
Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	67,871,075.00	25,407,596.59	37.44	21,811,865.40	33.63
Perbelanjaan Lain	345,000.00	336,007.60	97.39	309,929.30	61.86
Jumlah Perbelanjaan Mengurus	136,902,370.58	90,126,392.29	65.83	76,888,693.90	62.41
Lebih / (Defisit) Bagi Tahun (I - II)	(71,010,410.58)	(12,681,756.22)		(9,383,310.82)	
BAKI PADA 31 DISEMBER		(133,756,149.81)		(121,074,393.59)	

Butir Lanjut : Penyata C1 dan C2

NOTA KEPADA AKAUN AWAM

Bagi Tahun Berakhir 31hb. Disember 2008

(Nota ini merupakan sebahagian daripada Akaun Awam dan perlu dibaca bersama dengannya)

DASAR DAN KAEDAH PERAKAUNAN KERAJAAN NEGERI YANG PENTING

1. Dasar Perakaunan

Dasar Perakaunan adalah tertakluk kepada undang-undang, aturan dan peraturan yang berkaitan dengan pengurusan perakaunan dan kewangan Kerajaan Persekutuan.

2. Asas Perakaunan

Akaun Awam disediakan berasaskan tunai ubahsuai.

3. Kaedah Perakaunan

Kaedah Perakaunan adalah berdasarkan kepada konsep Kumpulanwang Disatukan seperti terkandung di dalam Perlembagaan Persekutuan iaitu:-

- a) Fasal 97 memperuntukkan bahawa segala hasil diterima kecuali zakat, fitrah dan Baitulmal atau lain-lain hasil agama Islam seumpamanya dikumpulkan menjadi satu kumpulanwang.
- b) Fasal 104 memperuntukkan bahawa tiada wang boleh dikeluarkan dari Kumpulanwang Disatukan melainkan untuk perbelanjaan tanggungan tertentu, diperuntukkan atau dibenarkan dengan cara lain oleh Dewan Undangan Negeri.

4. Pembentangan Akaun Awam

Penyata-penyata Akaun Awam yang disediakan adalah mengikut kehendak Seksyen 16(1) Akta Acara Kewangan 1957 (Disemak – 1972) adalah seperti berikut:-

- a) Akaun Hasil Disatukan
- b) Akaun Pinjaman Disatukan
- c) Akaun Amanah Disatukan
- d) Akaun Memorandum yang terdiri daripada penyata aset dan tanggungan.

5. Entiti Perakaunan

Entiti Perakaunan adalah terdiri daripada semua Jabatan-jabatan Kerajaan Negeri.

6. Tahun Kewangan

Tahun kewangan sebagaimana yang telah ditetapkan oleh Seksyen 3 Akta Acara Kewangan 1957 (Disemak – 1972) adalah suatu tempoh dua belas bulan yang berakhir pada 31 Disember setiap tahun.

7. Tanggungan Luar Jangka

Tanggungan luar jangka adalah tanggungan mungkin benar yang berkemungkinan menjadi tanggungan sebenar sekiranya berlaku peristiwa tertentu. Tanggungan luarjangka berkaitan dengan kerugian mungkin benar akibat dari tuntutan dan taksiran mahkamah yang sedang atau dijangka diambil terhadap pecah kontrak, kerugian atas orang atau harta dan yang seumpamanya tidak ditunjukkan dalam Akaun Awam.

LEMBARAN IMBANGAN

8. Wangtunai – Penyata A

- a) Wangtunai adalah terdiri daripada Wangtunai Dalam Tangan, Wangtunai Dalam Perjalanan dan Wangtunai Dalam Bank.
- b) Wangtunai Dalam Bank menunjukkan kedudukan baki buku tunai setelah membuat pelarasan perbezaan baki antara buku tunai dan bank seperti dilaporkan dalam Penyata Penyesuaian Bank.

9. Pelaburan – Penyata B

Pelaburan yang dilaporkan dalam Lembaran Imbangan adalah pelaburan yang dibuat daripada lebihan Kumpulanwang Disatukan.

10. Akaun Hasil Disatukan – Penyata C

a) Akaun Hasil – Penyata C1

Kutipan hasil diakaunkan secara jumlah kasar ke dalam Akaun Hasil kecuali diperuntukkan sebaliknya oleh mana-mana undang-undang.

b) Perbelanjaan Mengurus – C2

Perbelanjaan Mengurus terdiri daripada perbelanjaan bagi Maksud Tanggungan dan Bekalan seperti berikut:

- i) Emolumen, barang-barang dan perkhidmatan;
- ii) Pindahan seperti caruman kepada Kumpulanwang Pembangunan dan Kumpulanwang Bekalan Air.
- iii) Peruntukan kepada Badan Berkanun dan Pihak Berkuasa Tempatan melalui pemberian, pinjaman dan pelaburan.

Perbelanjaan bagi Maksud Tanggungan adalah perbelanjaan yang dikenakan ke atas Kumpulanwang Disatukan mengikut undang-undang Negeri.

Perbelanjaan bagi Maksud Bekalan adalah perbelanjaan yang dikenakan ke atas Kumpulanwang Disatukan berdasarkan kelulusan Dewan Undangan Negeri.

11. Akaun Pinjaman Disatukan – Penyata D

Pinjaman yang diterima di bawah kuasa undang-undang Persekutuan dan pembayarannya diakaunkan di dalam Akaun Pinjaman Disatukan. Terimaan pinjaman akan dipindahkan ke Kumpulanwang Pembangunan dan kumpulanwang yang lain yang dibenarkan oleh Dewan Undangan Negeri bergantung kepada tujuan pinjaman tersebut.

12. Akaun Amanah Disatukan – Penyata E

a) Kumpulanwang Pembangunan – Penyata E1a

Terimaan kumpulanwang ini terdiri kebanyakannya daripada pinjaman yang diambil bagi maksud pembangunan, terimaan balik daripada Kumpulanwang Persekutuan (Ganti Balik), bayaran ansuran Perumahan Awam, Pemberian Berdasarkan Tahap Pembangunan Ekonomi, Infrastruktur dan Kesejahteraan Hidup (TAHAP) dan Pemberian Pertambahan Hasil.

b) Kumpulanwang Bekalan Air – Penyata E1b

Kumpulanwang Bekalan Air diwujudkan oleh Enakmen Kumpulanwang Bekalan Air di bawah Jabatan Kerja Raya Perlis. Terimaan kumpulanwang ini terdiri daripada caruman dari Akaun Hasil Disatukan dan pindahan daripada Akaun Pinjaman.

Wang dalam kumpulanwang ini hanya boleh dibelanjakan untuk maksud-maksud seperti yang ditentukan dalam Enakmen Kumpulanwang Bekalan Air.

c) Kumpulanwang Amanah Kerajaan – Penyata E1c

Kumpulanwang ini ditubuhkan di bawah Seksyen 10 Akta Acara Kewangan 1957 (Disemak – 1972) bagi maksud tertentu selaras dengan Perlembagaan Persekutuan. Sebahagian dari kumpulanwang ini bercorak kumpulanwang pusingan. Sumber kewangan kumpulanwang ini adalah daripada peruntukan Kerajaan.

d) Kumpulanwang Amanah Awam – Penyata E2

Kumpulanwang Amanah ini ditubuhkan di bawah Seksyen 9 Akta Acara Kewangan 1957 (Disemak – 1972), terdiri dari kumpulanwang khas yang diamanahkan kepada Kerajaan Negeri dan wang amanah yang diterima bagi maksud tertentu.

e) Deposit – Penyata E3

Akaun wang deposit mengakaunkan wang yang diterima khusus bagi sesuatu maksud di bawah mana-mana undang-undang atau mengikut perjanjian dan dibayar balik apabila maksud tersebut telah dicapai serta diselesaikan.

PENYATA PENERIMAAN DAN PEMBAYARAN WANGTUNAI

13. Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wangtunai

Semua penerimaan dan pembayaran wangtunai ditunjukkan dalam penyata ini. Terimaan wangtunai terdiri daripada terimaan hasil, pinjaman, modal dan terimaan-terimaan lain. Bayaran wangtunai terdiri daripada bayaran semua perbelanjaan mengurus dan pembangunan, bayaran balik pinjaman dan bayaran-bayaran lain.

AKAUN MEMORANDUM

14. Aset – Penyata F

Perolehan aset yang dikenakan kepada perbelanjaan mengurus dan pembangunan mengikut asas tunai, seperti pinjaman boleh tuntutan tidak dilaporkan sebagai aset dalam Lembaran Imbangan. Oleh itu, nilai aset ini dilaporkan dalam Akaun Memorandum.

a) Pinjaman Boleh Tuntut – Penyata F1

Pinjaman Boleh Tuntut adalah baki pinjaman yang diberi kepada badan berkanun negeri yang masih belum dibayar balik kepada Kerajaan Negeri dan boleh dituntut pembayarannya daripada peminjam.

b) Tunggakan Hasil – Penyata F2

Jumlah wang yang sepatutnya telah diterima oleh Kerajaan Negeri berasaskan kepada bil, invois, pentaksiran atau melalui dasar-dasar dan keputusan-keputusan Kerajaan yang berkuatkuasa tetapi belum diterima dalam sesuatu tempoh perakaunan

15. Tanggungan – Penyata G

Tanggungan merupakan tuntutan kewangan atas Kerajaan Negeri yang belum diselesaikan pada penutupan tahun kewangan. Kedudukan hutang awam seperti yang dilaporkan dalam penyata ini adalah merupakan baki pinjaman Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan.